Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS: 7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P. Q. CANADA

Nr. 27 (376) KAINA 15 ct. MONTREAL, 1954 m. LIEPOS - JULY 7 d. PRICE 15 ct. XIV METAI

ARGUMENTAI LOGIKOS ŠVIESOJE

(Nepriklausomai Lietuvai iš New Yorko).

DVI ARGUMENTŲ GRANDINĖS. VIZITŲ WASHINGTONE ATGARSIAI. NE VISOS LIGOS DIPLOMATINĖS. GANDAI, KURIŲ TIKSLAS AIŠKUS.

Kad būtų aiškiau, ties kur esame, pakartokime visą įvykių eigą:

1. K. Žalkauskas savo pranešime spaudai š. m. birželio 14 d. pareiškė: „VLIKo pirmininkas pasiūlė pačiam diplomatijos šefui pristatyti Bonnos vyriausybei sutartą asmenį, bet p. S. Lozoraitis nesutiko ir atmetė visus VLIKo pirmininko prel. M. Krupavičiaus pasiūlymus dėl Bonnon skiriamo asmens. Tuomet paskirti atstovą nutarė VLIKas ir jo V. Taryba.

2. St. Lozoraitis išsiuntinėjo Liet. diplomatams prancšimus, kad jis paskyręs Dr. A. Gerutį atstovauti Lietuvą Bonnoje, ir kad jo paskirtasis atstovas Bonnos esąs priimtas.

VLIKo užsienio Tarnybos Valdytojas Dr. P. Karvelis, sužinojęs apie D. Šefo žygį, nuvyko į Bonną ir ten Auswertiges Amt sužinojo, kad nėra buvę jokio pristatymo ir jokio priėmimo Lietuvai atstovauti. Po to, pirma leidęs susipažinti Auswertiges Amt su skiriamojo rašto turiniu ir gavęs jo pritarimą, Dr. P. Karvelis įteikė jį gegužės 4 d., įvykdydamas jau anksčiau VLIKo padarytą nutarimą. Skiriamajame rašte buvo įrašyta, kad Dr. P. Karvelis laikinai skiriamas atstovauti Lietuvos Respubliką.

3. Eltos vokiškoji laida paskelbė, kad Dr. P. Karvelis priimtas Bonnoje atstovauti „ganz und vol Litauisches Regierung", kas neatitinka skiriamojo rašto tekstą „Litauisches Republik". Vieni V. Vokietijos laikraščiai paskelbė, kad Bonna priėmė VLIKo Vertrauensmann, o kiti, kad Delegierte. Tai rodo, jog Eltos komunikatas šiuo reikalu nebuvo korektiškas ir atsakomybė už tą netikslumą tenka Dr. P. Karveliui ir VT Informacinės Tarnybos Valdytojui p. Gelažiniui, *kuris tuo tarpu pavadavo* ir dabar pavaduoja JAV esantį *pirmininką.*

4. St. Lozoraitis reagavo savo pranešimu visuomenei, kad VLIKo atliktieji veiksmai yra nesuderinami su Lietuvos prestižu ir tegali apsunkinti Lietuvos atstovavimo klausimą Vokietijoje" ir kad Dr. A. Gerutis pasilieka jo paskirtas atstovas Bonnai.

Dr. P. Karvelis pranešė, kad kartotinai pasiteiravus Auswertiges Amt ten patirta, jog apie Dr. A. Geručio paskyrimą nieko nežinoma ir jis ten nėra lankęsis. Iš pusiau oficialių šaltinių tada buvo sužinota, jog Auswertiges Amt apie St. Lozoraičio veiklą šiek tiek žinių turi daugiau negu anksčiau ir kad Bonnai būtų nepageidautina, jei St. Lozoraitis padarytų kokių nors žygių, kurie pastatytų Bonną arbitro roleje.

5. Dr. P. Karvelis pranešė, kad St. Lozoraitis įteikęs Bonnai oficialų protestą, bet kad vokiečių įstaigos niekad nesančios dementavusios ir pasų išdavimo biuro organizavimas *Bonnoje esąs eigoje.* Tąja proga lietuvių spauda JAV, išskyrus tautininkų, nacionalistų ir rezistentų, pradėjo St. Lozoraičio žygį smerkti.

Tuo pačiu metu St. Lozoraitis paskelbė spaudoje, kad pasai Lietuvos piliečiams, gyv. V. Vokietijoje, išdavinėjami Liet. pasiuntinybės prie Šv. Sosto, Londone ir Chicagoje.

Ar tai buvo duota suprasti, kad Bonnos biuro išduotieji pasai nebus St. Lozoraičio ir Liet. konsulatų pripažįstami? Tokį įspėjimą dar š m. gegužės 15 d. metė grupių pasitarime New Yorke vienas Ūkininkų Partijos atstovas.

6. „Dirva" paskelbė telefoninį pasikalbėjimą su St. Lozoraičiu, kuriame jis paneigė įteikęs Bonnai bet kokį formalų ar neformalų protestą. „Dirva" tvirtina, kad šis protestas išgalvotas ir esąs tik muilo burbulas. New Yorko „Vienybė" teigia, kad iš degtuko esąs priskaldytas vežimas. Esą „jei kas turi protestuoti pagrindą, tai tik L. Bendruomenės pirmininkas Vokietijoje". Tą pačią mintį jau anksčiau buvo piršusi „Dirva", tvirtindama, kad atstovavimas Bonnoje, jei jis būtų diplomatinio pobūdžio, priklausytų D. Šefo kompetencijai, o jei visuomeninio, tai L. Bendruomenei Vokietijoje.

Taip „Dirva" ir „Vienybė", o ypač dalis jiems politiškai artimos partijos žmonių, stengiasi išjungti VLIKą iš bet kurio atstovavimo būdo, tai yra VLIKo reikšmę sumažinti iki minimumo.

Lauktina, kad Dr. P. Karvelis dėl St. Lozoraičio protesto Bonnoje paskelbtų oficialų komunikatą.

7. Bonnos reikalai pasidarė *tuo kulminaciniu tašku, kuris* santykių plyšį tarp St. Lozoraičio ir VLIKo paverčia praraja. Abiejose jos pusėse rikiuojasi VLIKo ir St. Lozoraičio užnuguriai.

St. Lozoraitis yra L. Rez. Santarvės šefas. Birželio 5—6 dd. D. Britanijoje Manchestery je įvyko LRS Europos padalinių atstovų suvažiavimas. Jis pasiuntė sveikinimus St. Lozoraičiui, ALTui ir kitiems, bet nesveikino VLIKo. Suvažiavimo priimtoje rezoliucijoje p. 5 nusako: „*Užsienio lietuvių laisvinimo veikla turi būti pagrįsta nepriklausomos Lietuvos* valstybės nenutraukiamu tęstinumu". Ar tai turėtų reikšti D. Šefo ir „Kybartų aktų" dominuojantį primatą?

Rezoliucijos p. 6 sako: „Užsienio lietuvių laisvinimo veikla dabartinėje formoje yra nesuderinta ir kenkianti veiksmingumu... Eitina prie sudarymo tokio visuomeninio — politinio centro, kuris tikrai apjungtų visas lietuviškas jėgas'.

Ar tai turėtų reikšti VLIKo, kaip kilusio iš krašto ir šioje *geležinės uždangos pusėje* atstovaujantį lietuvių tautos valią, *paneigimą ir siekimą jį pa*keisti naujai sudarytų visuomeniniai - politiniu veiksniu, kuris būt ugrynai emegracinio pabūdžoi r paliktų laisvas rankas auaokratiškam tęstinumui pe- Kybartų aktus? Ar ne tą pat, bet tik kitais žodžiais, pasako tie, kurie kalba per „Dirvą", „Laisvąją Lietuvą", „Vienybę"? O taip pat kai kurie iš tų New Yorko „politikų", kurie kartais pasako: „Tai kas tokio... *sudarysime kitą VLIKą.*

„Draugas" į visą tai taip atsako: „Palieka tik svarstyti, kuris kelias būtų gražiausias ir kultūringiausias p. Lozoraičio akcijai galutinai sustabdyti... Kas bebūtų, bet privalome pripažinti, jog mūsų politinė veikla yra ne tam, kad kas iš jos darytų vien asmenišką ar partinę naudą, bet kad pasitarnautų Lietuvos reikalui".

Bet patriotinis jausmas, pareiga Lietuvos laisvinimo kovą tęsėti ir Lietuvos demokratiš-

Pasaulinė įvykių savaitė

EISENHOWERIS IR CHURCHILLIS PASIRAŠĖ DEKLARACIJĄ,

kuri yra svarbi ir mums, lietuviams, nes ji liečia sovietų okupuotas valstybes.

Šia deklararija Washingtono derybos buvo užbaigtos lyg kokiu vainiku, be kurio tos derybos neturėtų formos. Deklaracijoje pasakyta, kad JAV ir DB laikysis Atlanto Chartos principų, remiančių tautų savarankiškumą. Mums labai svarbu, kad Amerika ir Anglija viešiai pasisakė, jog jos dėl valstybių, kurios buvo savarankiškos,

NEPALAIKYS PRATĘSIMO PADĖTIES, KURI JOMS BUVO PRIMESTA JĖGA.

Tautų savivalda yra principas, kurį palaikys ir rems abi deklaraciją pasirašiusios valstybės.

Labai įdomus šių derybų buvo Jungtinių Valstybių kongreso palydas. Jis rado reikalinga nutarti, kad jis yra prieš bet kokius paktus, *panašius į Lokarno...* Tai buvo priminimas Edenui, kuris prieš išvykdamas į Vašingtoną kalbėjo apie Azijos Lokarno.

Vis dėlto, DB ir JAV politinių vadovų pasitarimai bus naudingi. Jie nustatė, kad

JAV IR DB POLITIKOS GAIRĖS YRA TAPATIŠKOS,

tiktai dėl metodų bei kelių yra nuomonių skirtumo. Deja, šitie skirtumai kartais žymiai pjaunasi ir tuo stabdo bet kokį suderinimo efektingumą.

Didžiausiu savaitės įvykiu iš tikrųjų galėjo būti Guatemalos įvykiai, bet jie labai greit pasibaigė, kai komunisto Arbenzos štabo viršininkas pulk. Diaz susitarė su sukilėlių vadu pulk Armas ir sudarė laikiną vyriausybę vyriausybę, kurios pryšaky stovi lyg ir du asmens — pulk. Mansona ir pulk. Armas, kurie

PASKELBĖ GUATEMALOS GRĮŽIMĄ Į DEMOKRATIJĄ.

Tuo tikslu bus padaryti laisvi rinkimai.

Laikinoji valdžia paskelbė, kad Guatemala vidaus politikoje sieks demokraitnės santvarkos per laisvus rinkimus, stiprins atsiektus socialinius laimėjimus ir priešinsis smurtu besinaudojantiems komunistams, kurie, Maskvos pavyzdžiu, yra padarę didelių piktadarybių, išžudę daug žmonių ir tt.

Užsienių politikos srity — Guatemala grįžta į Amerikos valstybių vienybę, iš kurių komunistai ją išvedė; palaikys Vakarų valstybes, *JTO* ir tt.

NEGERAI EINA INDOKINIJOJE,

kur komunistai eina pirmyn, o pagalba neorganizuojama. Amerika buvo pasisiūliusi, bet negavusi pritarimo, pasitraukė. O iš derybų Genevoje nieko gero neišeis.

Labai apgaulingą deklaraciją pasirašė

NEHRU SU ČU-EN-LAI.

Sunku suprasti, kodėl Nehru taip padarė, nes jis gerai žino, kad komunistai nei laikysis Indijos teritorinės neliečiamybės, nei nesikiš į vidaus reikalus, nei gerbs santvarkos . Juk visa tai tiktai monai, dumiami į žmonių akis, ypa čžmonių, kurie tų dalykų nežino ir todėl bus visai suklaidinti.

Labai atvirai

AMERIKOS 178 SUKAKTUVĖSE

pasisakė prezidentas Eisenhoweris, pareiškęs, kad fašizmas ir komunizmas yra tapatiški. Bet fašizmas jau likimo nusprestas; netrukus ir komunizmo likimas bus taipgi nuspręstas. . .

KANADOJE ĮVYKO VYRIAUSYBĖS PERTVARKYMAS.

Pasitraukus, kaip spėjama, dėl mokesčių, keliems ministeriams, min. pirm. p. St. Laurent suformavo naują kabinetą, kuriame jis liko pirmininku, o *užsienių reikalų min. p. Pearson.*

---

ką valstybę atstatyti reikalauja, kad **iš Bonnos įvykių būtų rasta tokia išeitis, kad mūsų laisvinimo veiksniai nepasiliktų su išdaužytais langais ir pradegusiu stogu, iš ko džiaugsmo turėtų tik Lieutvos pavergėjai.**

— — —

VLIKo pirmininko, ALTo egzekutyvo ir min. p. *Žadeikio* paskutinis vizitas State Departamente *Washingtone*, kaip to vizito dalyviai patys skelbia, neapsėjo be staigmenų. VLIKo pirmininkas kalbėjo lietuviškai ir jo žodžiai buvo verčiami angliškai ALTo pirmininko atsivežto vertėjo. Lietuviški žodžiai „politinis komitetas" vertėjo buvo verčiami kaip „Governement in exile" ir dar kitokie vertimo perlai. Pasėkoje VLIKo pirmininkas kalbėjo vieną, o po angliško vertimo State Departamentas suprato kitaip. Tiesa, vėliau netikslumai buvo atitaisyti įteiktame rašte. Tačiau išvada aiški: net ir ALTo pirmininkui privalu žinoti, kad panašau vizito reikalas yra Lietuvos laisvinimo reikalas, bet ne protekcija kam nors susidaryti publicity. Juo labjau, kad žmonių, politiškai subrendusių ir gerai mokančių angliškai ir lietuviškai, turime.

— — —

Iš JAV įvairiausių vietų, iš Kanados ir kitur New Yorką pasiekė gandai, esą K. Žalkauskas susirgęs diplomatine liga. Susisiekus telefonu su Dr. M. Deveniu, kuris K. Žalkauską gydo, teko patirti, kad ligonio padėtis buvusi visai rimta: plaučių uždegimas, trombozės ir širdies pakrikimas. Ligonis dar pereitą antradienį, birželio 28 d. turėjo pakilusią temperatūrą. Dabar visų ligų precesai sustabdyti, bet K. Žalkauskas reikalingas rimto poilsio.

— — —

Ir dar visa eilė gandų apie tarpgrupinius santykius. Minimi liaudininkai ir krikščionys demokratai. Minimos ir kitos politinės grupės. Kalbama apie *pirmininkų grįžimą į Europą.* Sakoma, vienas grįš, o antras arba negrįš arba tik iki Naujų Metų. Atsiklausus abiejų, sužinota, jog abu pirimninkai yra pasiryžę į Europą grįžti ir Lietuvos išlaisvinimo darbą varyti pirmyn dar sparčiau. Jei kas stengiasi pravaryti juodą katę tarp politinių grupių, tai dabar tinėmis Bonos ginčų sąlygomis tas visai suprantama. Ir tikslai aiškūs. Ypač, jei prisiminsime, kad kažkas turi tendenciją VLIKą griauti. h.

— Anglijoje dabar panaikintas maisto varžymas ir maisto kortelėes.

— Australijoje Petrovas pareiškė, kad visi Tasso atstovai yra sovietų šnipai užsieniuose ir priklauso jie šnipų centrui Maskvoje.

— Ruzveltienė atsisakė vykti į Rusiją, nes rusai neįsileidžia jos sekretoriaus, kuris moka rusų kalbą.

Žinios iš VLIK'o

LIETUVIŠKŲJŲ REIKALŲ PAINIAVOSE

Išvykus į Ameriką pirmininkams, susilaikiau nuo pranešimų. Bet dabar tylėti negaliu. Ypač, kad juk jau išaiškėjo, jog

yra lietuvių, kuriems painiavos labai rūpi.

Jie tas painiavas patys kuria ir jie jas palaiko, jau dabar net užsimiršdami priminti, kad visa tai daroma „Lietuvos laisvinimo naudai"...

Tat, svarstydami šiuos klausimus, būkime santūrūs ir visokias užmačias vertinkime realiai. Nes Europoje tie reikalai gali atrodyti vienaip, o Amerikoje kitaip. *Skirtumus supraskime.*

Mums, esantiems Vokietijoje, susirūpinimą kelia tas faktas, kad lietuviškųjų nesusipratimų sprendėju šį kartą tampa... vokiečiai. Šito reikia išvengti. O kaip išvengti? Mūsų manymu,

yra būtina, kad VLIKas ir Dipl. Šefas susitartų ir paskutiniu klausimu,

dėl kurio jie nesusitarė Romoje. Kadangi VLIKas nuejo ligi galutinių ribų, tai belieka aiškiai pasakyti p. Lozoraičiui, kad jam kito kelio nėra, kaip tiktai dėl skiriamųjų asmenų vis dėlto kalbėtis su VLIKo pirmininku. O jeigu susikalbėti ne galima, tai M. Krupavičiaus *yra pasiūlytas arbitražas.*

Man dabar VLIKo sferose teko nugirsti naujas variantas, —

sudaryti Tautos Teismą, kuris spręstų neišsprendžiamus klausimus.

Tai gali būti to arbitražo pasiūlymo patikslinimas. Bet viena aišku — susitarimas turi būti! Ne „kad loska", bet „kad reikia".

Po to, tenka pagalvoti ir apie bent tūlas reformas. Nes šią košę dalinai vis dėlto privirė tie asmens, kurie niekad nepasižymėjo rimtumu ir savųjų reikalų atsižadėjimu tautos, visuomenės ir valstybės reikalui. Kas jie, visi žino.

Pagaliau, yra ir ne neliečiamas ir

Lietuvos aukso fondas Amerikoje.

Ir jis galima panaudoti paspaudimo reikalams, — kad nesiožiuotų, nes vienybė ir sutarimas yra **būtini.**

Ir, kaip mums iš Europos kontinento matosi, tegul niekas nedrumsčia vienybės. Bet kad tas įvyktų, Amerikos kontinento lietuviai taip pat turi pareikšti santūrumo, kietumo, ir geros valios. Nepasiduoti ir provokuojami, kas taip gi skverbiasi iš pasalų.

Neapdairumas yra iš pusės Dr. Karvelio,

ir už tai jis atsakingas.

Bet, mums kyla mažas klausimas, ar čia nebus sąmoningos, o gal nesąmoningai priimtos sugestijos iš tų, kurie visokiomis galiomis yra pasiryžę VLIKą *diskredituoti ir galimą* susitarimą sugriauti. Būkime atsargūs.

Tokios yra VLIKo aplinkumos nuotaikos. Mūsų priešai nesigailės pastangų, kad tiktai kaip nors išardytų vienybę ir neprileistų susitarimo. (hij).

TORONTO SKAUTŲ-ČIŲ STOVYKLA.

Toronto skautų-čių stovykla įvyks nuo liepos 24 d. iki rugpjūčio 2 d. (10 dienų) stovyklos vieta netoli nuo Toronto, Inglewood apylinkėje (Tarp Brampton ir Orangeville), kuri savo kalnais kalneliais ir kloniais primins mums vysk. Baranausko aprašytus Anykščius. Sraunus upelis su krištoliniu vandeniu gaivins mus nuo saulės kaitros. *Dienos įvairūs žaidimai,* pašnekėsiai, nuotykingi *žygiai ir linksmi vakaro laužai* su skambiomis lietuvišokomis dainomis nuneš mus į tėviškę. Tad į gamtą, į stovyklą visi, kas tik galit.

Drauge kreipiamės į tėvus *prašydami ir primindami* leisti vaikus į stovyklą, kur jie galės *pabūvot grynai lietuvių tarpe,* bei sustiprėti nuo išvargimo mokykloje bei darbe. Nepagailėkime savo vaikams keliolikos dolerių, suteikimui jiems stovyklos džiaugsmo bei tyro gamtos oro.

Stovyklos kaina 15 dol. (už 10 dienų), kuri gali būti sumokama atvažiavus stovyklon. Registracijos mokestis 2 dol. imokama užrašant.

Toronto, Hamiltono, Niagaros, Wellando ir kit. vietovių vienetų vadovai sudaro važiuojančių sąrašus ir kartu su registracijos mokesčiu prisiunčia vėliausiai lig š. m. liepos mėn. 12 d. Toronto Tuntininkui-ei.

Toronto skautai-ės gali registruotis pas savo vadovus arba telef. p. Kalendrienė LA 3080; p. J. Pažėra MU 7503, p. V. Rušas OL 8010 (vakarais).

Susitarus su Toronto Apylinkės Švietimo Skyriumi, stovyklon priimama ir ne skautai-ės nuo 8 lig 15 m.

Užsiregistruoti galima pas p. J. Jankaitį, 1376 Davenport Rd., Toronto, telef. ME 0667.

Užsirašiusiems stovyklon bus prisiųstos asmeniškai visos informacijos.

Registracijos terminas baigiasi liepos mėn. 12 d.

Skautų-čių Stov-los Vadovybė.

PROF. K. ŽALKAUSKAS NEATVYKS Į KANADĄ.

„NL" bendradarbis praneše iš New Yorko, kad VLIKo Vykdomosios Tarybos pirmininkas prof. Karolis Žalkauskas į Toronto išskrenda lėktuvu antradienio rytą ir, dalyvavęs drauge su VLIKo pirmininku prel. M. Krupavičium Toronte ir Hamiltone, drauge vyks į *Montrealį. Tačiau paskutiniu* momentu, prieš išleidžiant „NL", iš New Yorko, LLK narys p. J. Audėnas paskambino redakcijai telefonu, kad K. Žalkauskas atsikėlęs iš ligos, atvyko į New Yorką, pasiryžęs skristi į Toronto, bet pajudėjęs kiek pasijuto blogai ir todėl, gydytojo patariamas, turėjo susilaikyti. Gydytojas jam patarė dar pailsėti bent dvi savaites. Taigi, Vykd. Tarybos pirmininko ir *Lietuvybės Išlaikymo skyriaus vedėjo Kanadoje nesulauksime.*

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"

darbininkai nuo liepos 17 ligi liepos 24 dienos turės vieną savaitę atostogų. Todėl, kas *turėtų kokių būtinų reikalų* (skelbimų, pranešimų ir kt.), *maloniai prašomi pasistengti visas* žinias patiekti ligi liepos 13 dienos.

— Į JTO DARBO ir soc. reikalų komisiją sugrįžo Rusija, kuri tuojau susilaukė protestų dėl vergų stovyklų.

BRILVICAS Albinas vedė prancūzę. Tai antras p. Brilvicas jau vedė prancūzę. Linkime jiems sukurti vis dėlto lietuviškas šeimas.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$ 5.00	Canada	$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	$ 5.50	America & S. America	$ 5.50
Visur kitur	$ 6.00	Other Contries	$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Gimtoji kalba

Kaip yra visiems malonu išgirsti ir koks tėvams džiaugsmas, kada ateinanti karta, augdama tarp svetimtaučių ir lankydama svetimas mokyklas, jaučia tautinį susipratimą ir tarp savęs kalba lietuviškai.

Nė vienas kultūringas žmogus pasaulyje nesmerks svetimtaučio, kad jis, gimęs kanadietis ar amerikietis, išmoko savo tėvų kalbą. Priešingai, kultūringas žmogus visuomet daugiau gerbs tą svetimtautį, kuris ne tik moka savo tėvų kalbą, bet ir nesislepia po susvetimintą pavardę vaizduoti, kad jis yra „grynas" amerikonas ar kanadietis.

Kada po antro pasaulinio karo pradėjo suvažiuoti tremtiniai, tai daug teko išgirsti nusistebėjimo, kad anglų kalba padariusi tokią įtaką lietuvių tarpe, nors jie jau suvažiavę prieš 20—50 metų. Žinoma, vietiniams nėra ko gėrėtis, kad jie yra sulietuvinę daug angliškų žodžių, bet jiems ir yra daugiau dovanotina. Didelė jų didžiuma nė dešimtmečio negyveno Nepriklausomoj Lietuvoj. Nemažai jų jos visai nematė. O pirmo karo laiku nutraukimas mokslo ir vėliau atstatymas sudegintų ūkių retam davė progos pamatyti gimnazijos bei universiteto rūmus.

Bet yra daug rimtesnis spaudoj dažnai iškeliamas klausimas, ir „N. L." 372 nr. p. Strikaičio „Pažinkime Patys Save" straipsnyje tarp kitų nesusipratimų iškeliamas, tai daugelio tremtinių įskaitant ir inteligentų, nusistatymas savo vaikus nevarginti mokymu lietuvių kalbos. Čia tikrai daroma didelė klaida. Imkim pavyzdį iš vietinių lietuvių. Ar tie, kurie čia gimę ir augę ir kalba lietuviškai, blogiau verčiasi negu tie, kurie lietuvių kalbos niekad neišmoko? Didžiumoj aiškiai matyti, kad ne. Tas, kuris vartoja daugiau kalbų, bendrai imant, parodo didesnę orientaciją ir ekonominiame gyvenime. O kaip santykiuose tarp vaikų-tėvų ir giminių? Lietuviškoje dvasioje išauklėti vaikai parodo didesnį tėvų įvertinimą ir pagerbimą, nes juos riša netiktai kraujo giminystė, bet kartu ir dvasinis jausmas, kad jie yra nariai vienos didelės šeimos, savo Tautos, ir todėl, Jos reikalus brangina ir jais domisi. O tie vaikai, neišauklėti lietuviškoj dvasioj, yra dvasiškai prislėgti ir šeimoje kada nėra minčių su sivienijimo, spragos tarp tėvų ir vaikų nuolat didėja ir išauga vaikai, kuriems Lietuva yra visai svetima, jie nieko bendro su kas yra lietuviška nenori turėti, ir labai dažnai savo tėvus laiko už tai kaž kokiais užsieniečiais.

Kada likusi tauta, su partizanais miškuose ir ištremtaisiais Sibire aukoja savo kraują ir kovoja, kaip senovės knygnešiai, kad žūt būt išlaikius lietuvybę, tai mums, gyvenantiems laisvam pasaulyje, nesistengiant iš laikyti lietuvišką dvasią savo šeimose ir organizuotame gyvenime, būtų didžiausias nusikaltimas prieš Tautą.

Ir žmonijai būtų didelė skriauda jei pati seniausia kalba pasaulyje išnyktų. Jos reikšmę pasauliui labai įspūdingai ir sėkmingai pavaizdavo prof. Paplauskas prieš dvejetą metų Montrealio Universitete, kur šia tema davė paskaitą, palygindamas lietuvių kalbą su sanskritu, Lotynų ir senovės Graikų kalbomis. Per šimtas svetimtaučių intelektualų šią paskaitą išklausė ir lietuvių kalba ir tauta labai susidomėjo. O mums, lietuviais gimusiais, jos reikšmė turi būti žymiai svarbesnė.

Lietuvybės išlaikymui, geriausia priemonė leisti vaikučius į šeštadienines mokyklas ir juos pavesti Švietimo Komisijos, kurios yra geriausiai šiam darbui pasiruošusios.

A. Norkeliūnas.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE SEIMAS.

Pabaigoje birželio ir šio mėnesio pradžioje Wilkes Barre, Pa įvyko 48 SLA Seimas. Šis miestas, tai gimtinė SLA, kuri prieš 68 metus buvo pradėta ši svarbi ir didelį vaidmenį suvaidinusi lietuvių gyvenime patriotinė organizacija.

Atidarymo iškilmėse kalbėjo senieji SLA veikėjai, kurie sunkiais laikais, be lėšų dirbo savo tautiečių naudai ir aukojo ne tik savo energiją, bet ir pinigus. Senų darbuotojų pasisakymai graudingai nuskambėjo šiandien, kai tokio tyro pasiaukojimo nebe tiek daug matome...

SLA prezidentas adv. K. Kalinauskas taip pat priminė, jog organizacija susikūrė pirmiausia tam, kad vargingus lietuvius darbininkus nelaimėje paremtų, o taip pat ji turėjo antrąjį nemažesnį tikslą — auklėti lietuvių tarpe patriotizmą ir tautinį solidarumą. Didžiausias SLA nuopelnas, kad jis įskiepijo lietuviams laisvės ir tolerantingumo idėjas. Susivienijimui, kaip žinia priklauso įvairių pažiūrų lietuviai ir gražiai sugyvena ir dirba bendrą darbą, gerbdami kitas kito nuomones ir įsitikinimus.

ALT sekretorius dr. P. Grigaitis nuotaikingoje kalboje pabrėžė lietuvių nuopelnus politinėje srityje, nurodydamas, jog lietuvių akcija ne tik Lietuvai gelbėti, bet ir padeda kitoms tautoms išaiškinti komunistų klastingus veiksmus.

J. Audėnas, rodydamas pavyzdį kitiems naujakuriams, aktyngai dalyvauja SLA veikloje ir būdamas Brooklyno kuopos delegatu padarė aktualių pastabų dėl naujųjų ateivių nežymaus dalyvavimo šios svarbios organizacijos darbuose. Daugiau informacijų, daugiau pastangų visų SLA darbuotojų ir naujuosius ateivius neabejotinai bus galima esą sudominti Susivienijimo darbais.

SLA Pildomosios Tarybos atsakingų pareigūnų raportai buvo priimti ir patvirtinti. Tik paskutiniu laiku SLA konstitucija sulaukė aštrios kritikos. To dėl ji negalėjo būti įteisinta. Susivienijimas tuo tarpu vadovausis sena konstitucija, nors ji jau pasenusi ir reikalauja žymių pataisų.

Aplamai seimas praėjo vieningoje dvasioje, ypatingų aštrumų nepasireiškė. Pažymėtina, kad kuopos rūpinsis ne tik savo vietos reikalais, bet daro pasiūlymus, kurių tikslas pagerinti visos organizacijos veiklą.

Seimo metu įvyko visa eilė pobūvių ir vakarienių. Didžiojo banketo metu kalbas pasakė Pennsylvanijos gubernatorius Fine, Al. Devenienė ir SLA prez. adv. K. Kalinauskas.

Seimo nuotaikas galima apibūdinti vienu šūkiu: — visiems sutartinai veikti, kad Susivienijimas dar sustiprėtų narių skaičiumi.

Kanadoje gyveną lietuviai taip pat veikliai dalyvauja Susivienijime.

Susivienijimo seimai be tiesioginių uždavinių, sudaro ir nemažiau svarbias pareigas veikliems lietuviams darbuotojams susitikti ir apsvarstyti bendrus visuomeninius reikalus. Šio seimo metu įvyko Sandaros seimas, o taip pat ir kitų politinių ir kultūrinių organizacijų susirinkimai.

A. Survila.

Kanados Lietuvių Diena

J. MATULIONIS

Pereitais metais Kanados lietuviai, bent tie, kurie spiečiasi apie K. L. Bendruomenę, turėjo savo pirmąją Dieną. Surengė ją Hamiltono Bendruomenė ir tai buvo didelis įvykis, nors tai ir buvo pirmas bandymas. Visi gyrė hamiltoniečius. Visi suprato, kad tai buvo padaryta daug, o drąsos parodyta dar daugiau.

Šiandien jau rengiantis prie tokios Dienos, bet jau Antros, galima ir reikia statyti tam tikrus reikalavimus.

Kaip žinoma, ji yra rengiama Toronte rugsėjo mėn. 4—5 dienomis. Rengia Toronto Lietuvių Bendruomenė bendradarbiaujant Krašto Valdybai. Ir ne tik jai, bet ir visoms kitoms mūsų bendruomenių apylinkėms. Rengia tik Toronto, bet dalyvauja lietuviai iš visos Kanados, kiek tai bus įmanoma jiems jąją pasiekti.

Turint praktikos, galima kai bėti apie jos pobūdį, apie jos reikalą ir jos, jei taip būtų galima pasakyti, idėją. Nes tada, kada kas nors rengiama, savaime suprantama, kad tuo rengimu ir tai dar tokiu dideliu norima kažko pasiekti.

Iš mūsų specifinės padėties išeinant, yra aišku kiekvienam, nes pas mus ir į kraują yra įsunkę, mes **norime kelti mūsų pavergtos tautos reikalą.** Mes norime dar kartą demonstruoti už jos išlaisvinimą, o kartu tai savaime išeina, kad mes demonstruojame ir prieš mūsų krašto okupantus - bolševikus. Mes norime savotišku būdu atkreipti dar kartą šio krašto žmonių dėmesį, kad jie neturėtų progos užsimiršti ir kalbėti tik apie taikos išlaikymą. Mums, lietuviams, kaip ir visiems kitiems pavergtų kraštų kaimynams, rūpi ne taika, o Lietuvos laisvė. Taigi mes savo demonstracija nepataikausim nei pacifistams, nei patenkintiems esama būkle šiaip ramiems piliečiams, o tuo labjau visokiems raudoniesiems.

Pasaulis įvykiais verda. Ir mes negalime tylėti čia naujas gūžtas susisukę. Mes turime veikti mums prieinamais, labai tvarkingais ir visiems suprantamais metodais. Tuo labjau, kad mūsų krašto okupantai nesėdi ant laurų, jie yra visur aktingoj rolėj ir savo maskuotas pinkles stato laisvajam pasauliui ant kiekvieno tako. Taigi ir mūsų užduotis yra aiški. Tik dažnai mums trūksta judrumo, trūksta lankstumo, ir jei ką ir darome, tai dažnai smarkiai pavėluodami. Mūsų tremties masės jau tampa inertiškos visais atžvilgiais, ir jas nėra lengva išjudinti ten, kur eina reikalas, susietas su pareiga.

Taigi, be šito bendro reikalo —kelti mūsų klausimą svetimųjų tarpe, iškyla ir kitas, reikia ir mums patiems išsijudinti ir bent kartą per metus masiškai susieiti, plačiai pabendrauti, pagyventi mūsų rūpesčiais, savo viduje dvasiškai sustiprėti ir nusiplauti kasdienybės dulkes.

Mes visi matome ir suprantame, kad mūsų pilkasis gyvenimas mus absorbuoja vis daugiau ir daugiau. Naujų darbininkų neatsiranda. Kada reikia ieškoti talkininkų dirbamam darbui arba naujai vagai versti, tiesiog neįmanoma jų rasti. Kiekvienas organizatorius eina kryžiaus kelius kol sulipdo kad ir nedidelę komisijėlę, kad ir labai laikinam darbui dirbti. Žmonės atsisakinėdami nuo maziau sio visuomeninio darbelio netu ri jau nei gėdos, nei sąžinės. Ir tai dar tokie, kurie yra likę Lietuvai didelėj skoloj, ir tai ne tik už išauginimą, bet ir už išmokslinimą. Paskendę savo mažučiukuose reikaliukuose ne nori ir matyti mūsų didžiųjų reikalų. Ar jie pavargo? Jėgų neteko? Sveikatos nustojo? Ar tik atbuko? Juk ir retos progos, kaip reti minėjimai, jei tik kuo nors ypatingesniu nesudomina, tai nežiūrint labai skaitlingų kolonijų, žiūrovais pasigirti negali. Supratimo jau neužtenka. Organizatoriai pradeda galvoti apie visokius cirkus, tada, sako, gal ir mūsų inteligentai-elitas, akademikai, daktarai ir levitai, gal lankysis skaitlingiau. Ar tai savaime nėra mums gėda? Juk birželio mėnėjimas tokiam Toronte sutrauke lietuvių nedaugiau 500 — 600. O kur kiti iš 6000—7000?

Taigi antras uždavinys tokios Lietuvių Dienos būtų išjudinti **lietuvius** ir priversti juos ne tik ateiti pasyviais žiūrovais pabūti, bet ir pagalvoti apie mūsų tautos bendrus tautos reikalus.

Be šitų bendrų idėjų-reikalų, kurie tiks kiekvienai ir tolimesnei Lietuvių Dienai, dar visuomet bus ir specifinių galiems metams pritaikintų, galmomento iškilusiam ypatingam reikalui iškelti ir jį pabrėžti. Šiemet yra kaip tik švenčiamos ir minimos mūsų **spaudos atgavimo 50 metų sukaktuvės.** Tai yra jau didelis minėjimas. Jis yra labai reikšmingas mūsų tautos gyvenime, bet jis yra kartu labai įspūdingas kitų tautų žmonėms. Tik jį reikia iškelti viešumon, supažindinti juos, aprūpinti kad ir nedidele litera tūra. Tegu jie mato, kad Lietuvių tauta kenčia ne tik nuo raudonųjų carų, bet lygiai kenčė ir prie baltųjų. Juk tai yra pasaulinis unikumas, kad tauta neturėtų spaudos ištisus 40 metų ir tai 19—20 amžiuje! Ar tai nėra mūsų pareiga tai iškelti? Ir šių metų rengiamoji Lietuvių Diena kaip tik ir įtraukia į savo darbų tvarką ir lietuviškos spaudos parodą. Tam reikalui yra rengiama anglų kalba nedidelė brošiūrėlė. Taigi šis spaudos draudimas ir yra mūsų šios Dienos ašis, apie kurią gali suktis visi kiti reikalai, ir politiniai ir kultūriniai. Juk tas viskas taip supinta kartu.

Tad ta kryptimi ir renkimes prie Lietuvių Dienos Toronte:

Kelkim pavergtos Lietuvių tautos išlaisvinimo reikalą!

Vienykimės šio krašto lietuviai tarpusavy!

Minėkim lietuviškos spaudos draudimą ir garbingus vyrus-knygnešius!

PUSĖ MILIONO SVARŲ GĖRYBIŲ TREMTINIAMS.

Nuo paskutinio BALFo Seimo Bostone, įvykusio 1953 m. sausio 8 d., BALFo Centro vadovybė per 18 mėnesių surinko iš visuomenės, išrūpino iš Amerikos Federalinės valdžios bei pirko 457.163 svarus maisto, rūbų bei avalynės, visas tas gėrybes pristatė į Europą ir jas išdalino vargstantiems lietuviams Vokietijoje, Austrijoje, Prancūzijoje ir Italijoje. Visos tos gėrybės urmo kainomis įvertintos 269.958,18 dol. Tame pačiame laikotarpyje BALFo Centro vadovybė tremtinių šalpai bei tremties mokyklų išlaikymui išsiuntė į Europą grynais pinigais 65.593,67 dol.

JACK MINERIO PAUKŠČIŲ ŠVENTYKLA.

Jack Miner'is gimė 1875 m. Jis pašventė visą savo gyvenimą rašydamas, skaitydamas paskaitas ir platindamas apsaugos evangeliją visoje Šiaurinėje Amerikoje. Jis mirė 1944 m.

Jo knyga „Jack Miner ir Paukščiai" yra pasiekusi 14 laidų.

Kiekvieną rudenį spalio pabaigoje ir lapkričio pradžioje šioje Jack Miner Bird Sanetuary, susirenka maždaug 12.000 Kanados žąsų ir maždaug 8.000 kiekvieną pavasarį kovo pabaigoje ir balandžio pradžioje.

Nuo 1915 m. maždaug 50.000 šių paukščių gavo žiedus, kad nustatytų jų skridimą. Žąsys ir kiti paukščiai randa čia ištisus metus pilną apsaugą. Iki 20.000 bušelių grūdų yra išbarstoma žąsims laukuose vienų metų laikotarpyje. Faktas, kad maždaug 2.000 iš jų pralei džia čia žiemas, yra geras įrodymas to gero priėmimo, kurį jie čia gauna iš šventyklos savininkų. (CS).

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos" prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU: DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŲSKITE ADRESU: **NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q.** Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaida — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargan tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

SOVIETŲ OKUPUOTOS LIETUVOS TARYBOS POSĖDŽIAI.

Komunistinė lietuvių spauda pat išauginami gausūs linų Amerikoje ir Kanadoje nuo sa pluošto derliai. Tai įvertinusi vo skaitytojų nuslepia žinias, TSRS Ministrų Taryba nutarė kurias paduoda okupantų ofi- rajone pastatyti linų fabriką, ciozas „Tiesa". Čia yra patie- tačiau iki šiol jo statyba nepra kiamos 127(3418) „Tiesos" nu dedama.

meryje kaikurios žinios iš vadi- Ketvirti metai neišsprendžiamas sovietinės Lietuvos au- mas klausimas dėl Mickūnų gščiausios tarybos. tarpkolūkinės hidroelektrinės

Štai, ką ten pasakė Linkuvos statybos, nors projektas jau pa apygardos „deputatas" L. Ku- ruoštas. Laikas ir šį klausimą činskas: išspręsti. Anykščiuose reikėtų

„Skiriamos stambios lėšos statyti kultūros namus ir pio- MTS statyboms. Bet, mano ma nierių rūmus. nymu, tos lėšos nevisada pa- Pribrendęs reikalas įsteigti skirstomos. Statyba vyksta blo Anykščių rajone tuburkuliozigai, be reikiamos kontrolės ir nę sanatoriją". brangiai atsieina. Šiaulių rajo- Prekybos „ministras" A. Mine 1949 metais įsteigta Gruz- kutis pasakė: džių MTS. Iki šiol joje nepa- „Iš pagrindų turi pakeisti sa statytas nė vienas ūkinis pa- vo darbą visuomeninio maitinistatas. Tačiau ir šiais metais mo įmonės, skirdamos pagrinčia neužplanuota jokia statyba. dinį dėmesį tam, kad būtų page

Bet reikia pažymėti, kad au- rinta patiekalų kokybė, išpiegant mokyklų tinklui ir daugė tas jų asortimentas ir pakelta jant mokinių skaičiui, susidu- vartotojų aptarnavimo kultūra. riama su dideliais sunkumais

Kai kurios pramonės įmonės dėl patalpų trūkumo. Planuo- neaprūpina prekybinių organijant naujų mokyklų statybą, zacijų daugeliu liaudies vartoja Švietimo ministerija ir Ministrų Taryba turėtų ateityje dau- mo prekių. Labai siauras yra giau atsižvelgti į mūsų rajoną. žuvies pramonės įmonių išlei-

Respublikos augštosios ir vi- džiamų žuvies gaminių ir žudurinės pedagoginės mokyklos vies konservų asortimentas. kasmet išleidžia šimtus pedago- Respublikos maisto prekių gų, bet jų paskirstymui Švieti- pramonė dar dar nepradėjo gamo ministerija neskiria reikia- minti ailės gaminių, kurių išlei mo dėmesio. Mūsų rajone eilė dimui mes turime visus galimumokytojų neturi pedagoginio mus. išsilavinimo. Šį trūkumą reikia Žymiai trūksta ir kai kurių skubiai pašalinti ir sustiprinti pramoninių prekių. Pažeidžiakaimo mokyklas kfalifikuotais mas ir šių prekių asortimentas. kadrais". Vien tik per pirmąjį šių metų

Rašytojas A. Žukauskas-Vie ketvirtį avalynės pramonė nenuolis pasakė: pateikė respublikos prekybi-

„Mūsų rajono žemė reikalau nėms organizacijoms 100 tūkja didelio kiekio mineralinių stančių porų avalynės, tame tartrąšų, ypač azotinių. Tačiau pe — 38 tūkstančių porų vaiiki šios dienos gauta tik 30 pro kiškos. Dažnai sunku parduocentų užplanuotų trąšų. Būti- tuvėje nupirkti reikiamo dyna pastatyti sandėlį mineralidžio vaikišką kostiumėlį arba nėms trąšoms saugoti, kadangi paltuką. per eilę metų jos pilamos prie „Silvos" kojinių - trikotažo geležinkelio stoties tiesiai ant fabrikas, „Gegužės Pirmosios" žemės. trikotažo fabrikas buvo priverMūsų rajono darbo žmonės ti sumažinti savo produkciją. turi eilę pageidavimų Augš Blogus baldus gamina „Kauno čiausiajai tarybai. Mes prašome medžio apdirbimo kombinatas". papildomai išskirti 190 tūkstan- Ir taip visur ir perdėm bloga čių rublių tolimesniam miesto arba nėra, — rašo „Tiesa". Ko tvarkymui. dėl šita nuo savo skaitytojų sle

Anykščių rajonas — linų sek pia „Laisvė", „Vilnis", „Liaulininkystės rajonas. Čia taip dies Balsas?"

BALFO AUKŲ SKIRSTYMAS VASAROS VAIKŲ KOLONIJOMS.

Praėjusiais metais lietuvių vaikučiams Vokietijoje buvo surengtos bendros stovyklos. Likusiųjų Vokietijoje lietuvių pabėgėlių tarpe yra tik dvi didelės grupės tikybos atžvilgiu: katalikų ir protestantų. Jų vieni ir kiti nori, kad vaikučiai būtų auklėjami savos religijos dvasioje ir stovyklose būtų savų dvasiškių priežiūroje. Šiais metais jie pareiškė, kad norėtų vaikams stovyklas atskirai rengti. Skyrium stovyklą dar rengia skautai, ką jie yra darę ir praeityje. Šis vasaros vaikų stovyklų rengimo ir pravedimo susiskaldymas įvyko be mano, kaip BALFo atstovo, žinios ir šitą faktą noriu visuomenei konstatuoti.

Susitikęs su BALFo Pirmininku Prof. Kan. Dr. J. B. Končium, kuris dabar yra Europoje, vaikų stovyklavimo reikalą jam išdėsčiau. Nutarėme, kad visos BALFo aukos vasaros vaikų stovykloms bus dalinamos visoms stovykloms be skirtumo ar katalikų, ar protestantų, ar skautų griežtai proporcingai vaikučių skaičiui. (Kurioje stovykloje vaikų bus daugiau, tie gaus daugiau pašalpos, stovyklos su mažiau vaikų, atitinkamai mažiau).

BALFo organizacija, pagal jos Pirmininko jau seniai padarytą griežtą patvarkymą, kaip praeity, taip ir dabar jokių diskriminacijų dėl tikybos nedaro. Todėl be reikalo kai kas ar tai, gal, bloga valia ar neįsigilinę, mėgina drumsti ir kelti spaudoj nerimtus klausimus dėl aukų išdalinimo lietuvių vaikučiams vasaros stovyklose.

Pabrėžiu faktą, kad praėjusių metų vasaros vaikų stovyklos, kuriose lankiausi, darė labai gražaus jūspūdžio auklėjimo ir sveikatos požiūriais ir džiaugiuosi, kad ir šiais metais Amerikos lietuvių visuomenė siunčia per BALFą aukų taip reikalingų mūsų vaikučių pagalbai.

I. Rugienius,
BALFo Įgaliotinis Vokietijoje.

IMIGRACINIAI RŪPESČIAI

BALFo Centras jau yra užregistravęs 1.547 Europoje likusius lietuvius, kurie prašo garantijų atvykti į Ameriką. Tiems lietuviams BALFas ieško kvietėjų, kurie sudarytų darbo ir buto garantijas.

KLAIDOS PATAISYMAS.

Praeitam NL nr. įsibrovė nemaloni klaida: 2 pusl. žinioje „Dėl estų atstovybės Vokietijoje", antroje eilutėje turėjo būti „dėl praeitame numery", bet ne „dėl praeitų metų".

Dr. Bronius Povilaitis.

Inžinierius Justas Kibirkštis

gimęs 1907. 9. 5. Šiaulių apskr. 1925 baigė Linkuvos gimn. ir įstojo į Žemės Ūkio Akademiją, Dotnuvoje. 1930 įsigijo Diplomuoto agronomo vardą Ž. Ū. Ak-joj ir pradėjo dirbti Ž. Ū. Ak-jos Bendrosios Žemdirbystės Katedroje vyr. asistentu. 1934 pradėjo skaityti ž. ū. pagrindus namų ūkio sekcijai. 1939 Sėklų Kontrolės Stoties direktorius, Kaune. 1941 grįžo į Ž. Ū. Akademiją ir skaitė specialinę žemdirbystę iki pat išvykimo į Vokietiją 1944 (nuo 1941 — docentas).

1946—1949 Vokietijoj, iki išvyko į Kanadą, dirbo Pabaltijo Universiteto Hamburge - Pinnberge, mokomajame personale. 1948 buvo Baltų Centro Tarybos lietuvių atstovas Britų zonai. 1949 atvyko į Kanadą kaip Lady Davis Foundation pastipendininkas (fellow). 1951 McGill universiteto Agronomijos (mūsiškai — augalų selekcijos) skyriuje įsigijo magistro (M. Sc.) laipsnį. 1954 tam pat universitete įsigijo filosofijos daktaro (Ph. D.) laipsnį genetikos ir augalų selekcijos srity. Disertacijos tema „Fertility in diployd and tetraploid red clover". Disertacija — dažnai nepatenkinamos raud. dobilų sėklų produkcijos tyrinėjimų rezultatai, apimą žiedadulkių bei kiaušelių degeneraciją, įvaisos reikšmę, meiotinį chromozomų pasidalinimą. Tetraploidiniai dobilai, t. y. su padvigubintu chromozomų skaičiumi buvo pa ties autoriaus pagaminti naudo jantis colchicino metodu.

Dr. B. Povilaitis lieka dar vieniems metams McGill universitete tęsti pradėtus bandymus diploidinių raud. dobilų kiaušelių degeneracijos ir jos paveldėjimo srityje.

Be kitų spaudos darbų, dr. B. Povilaitis yra Lietuvos Enciklopedijos žemės ūkio skyriaus redaktorius.

Inžinierius Justas Kibirkštis šiemet baigė McGill universitete inžinerijos fakultetą ir gavo statybos inžinieriaus diplomą.

Justas Kibirkštis yra gimęs Kaune 1928 m. liepos 3 d. Ten baigė 7 gimnazijos klases, o brandos atestatą gavo Eichsted te, Vokietijoje. Po to įstojo į Augštąją Technikos mokyklą Karlsruhe, kur studijavo dvejus metus.

Atvykus į Kanadą, jis, didelemis motinos ir sesutės pastangomis ir pasiaukojimu tęsė studijas McGill universitete, kuris jam užskaitė ankstyvesnes studijas ir šiemet jas baigė, gavęs inžinieriaus diplomą.

Ligšiol to pat universiteto buvo pasiųstas, kaip labai gabus geodezijos srity, vesti studentų praktikos darbus. Dabar jaunas inžinierius jau gavo pastovų darbą vienoje inžinierių bendrovėje ir yra siunčiamas atlikti specialius statybos darbus į Labradorą. Jaunam inžinieriui bendrovė moka 600 dol. ir duoda visą išlaikymą, — tai visai nebloga pradžia, ir geras laida ateičiai.

Medžiaga istorijai.

TARPUSAVIAI VEIKSNIŲ SANTYKIAI.

J. E. Min. St. Lozoraičiui
Romoje.

Ekscelencija,

Tamstos 1954. I. 3 laišką gavau I. 5. Labai dėkoju. Jame Tamsta praneši, kad „artimiausiomis savaitėmis iš viso negalėsi išvykti iš Romos", tad tenka priimti tame pačiame laiške Tamstos padarytą pasiūlymą „pasitarti laiškais!", nes aš į Romą negaliu vykti dėl to, kad dabartiniu metu jau koks laikas kas antra-trečia diena turiu važiuoti į Tiubingeną pas gydytoją, o K. Žalkauskas dar ir išandien guli lovoje. Tokiai būklei susidarius, tik laiškų keliu galime klausimą aptarti ir padaryti reikiamų žygių nepasivėlavę.

Savo 1953. XII. 20 laiške buvau pasiūlęs Tamstai du punktu aptarti: 1. Didžiųjų konferencijos klausimas — mūsų nusistatymas jos reiklau ir 2. Atstovų skyrimo reikalas.

Dėl pirmo klausimo, t. y. keturių konferencijos Berlyne sausio m. 25 d. visai pritariu min. P. Žadeikio pasiūlymui, būtent, kad diplomatinės notos turinį ir procedūrą sutaria LDŠ ir VLIKo pirmininkas. (Pro memo. 1953. XII. 23). Tokios notos projektą aš Tamstai atsiųsiu už kelių dienų. Tikiuosi, kad tuo pat metu gausiu Tamstos projektą susipažinti ir savo pastaboms padaryti. Tuo būdu sutaupysim laiką, kurio turime nedaug.

Nėra tikra ar Lietuvos klausimas nebus iškeltas Berlyno kalbamoj konferencijoj. Atsargumo dėliai mes turėtumėm pasirengti visam kam. Todėl manau, kad viena nota tenkintis nereikėtų. Mūsų atstovai Vašingtone, Londone ir Paryžiuje galėtų, manau, padaryti tos ar kitos formos demaršus, kad Lietuvos išlaisvinimas nebūtų paaukotas derybų metu ir kad JAV ligi šiol laikytą poziciją užgrobtų kraštų atžvilgiu būtų išlaikyta. Prašyčiau Tamstą mano pasiūlytą mūsų atstovų demaršų reikalą su jais išsiaiškinti. Aš iš savo pusės to žygio nedarysiu, kol negausiu Tamstos tuo reikalu nuomonės.

Kadangi klausimas labai svarbus ir Konferencijoj gali iškilti netikėtai klausimai, kurie mus lies labai artimai, todėl labai praverstų Berlyne Konferencijos metu turėti savo stebėtoją. Jų turėtų būti, mano manymu, bent du: vienas iš diplomatų pusės, kitas iš VLIKo. Iškilus tam ar kitam mūsų reikalui, jie vietoj turėtų susiorientuoti, kas ir kaip daryti. Tų stebėtojų pareiga būtų taip pat ir palaikyti artimus ryšius su kitų kraštų stebėtojais, pirmoj gi eilėj — su latvių ir estų.

Dėl antro klausimo. Paskutiniajame mūsų pasitarime Romoje atstovų skyrimo reikalu buvo padarytas Tamstai toks pasiūlymas — „Svetimoms valstybėms Lietuvos atstovą skiria VLIKas su Min. Lozoraičiu, kaip Diplomatinės Tarnybos Šefu. Sutartą atstovą VLIKo ir savo vardu pristato Min. St. Lozoraitis tai pažymėdamas reikiamuose raštuose, kuriuos pasirašo abu deleguotojai. Pristatytas atstovas kalba VLIKo ir Lozoraičio vardu".

Norėdamas susitarimo ir bendro ir vieningo darbo, einu toliau į kompromisą ir siūlau sutartą su VLIKu atstovą pristatyti tik Tamstos vieno parašu.

Jei Tamstai ir šitas pasiūlymas nepriimtinas, gal Tamsta teiksiesi savo kompromisinį pasiūlymą patiekti. O gal Tamstai būtų priimtinas, kaip išeitis iš to sustingusio taško, kuris tikrai Lietuvos laisvinimo darbo nelegvnia, arbitražas. Ši idėja man buvo pakišta paskutiniu metu iš pašalio. Jei mes negalim susitarti šiuo klausimu, gal suras mums susitarimo formulę kiti nuošlaūs, objektyvūs ir Lietuvai nusipelnę vyrai.

Būčiau dėkingas Tamstai, jei visais šiais mano iškeltais klausimais greit praneštum savo nuomonę.

Su augšta pagarba

M. Krupavičius.

1954. I. 5. Roma, 1954. III. 25.

Augštai Gerbiamas Prelate,

Esu gavęs Tamstos laišką iš III.20. Į Tamstos I.5. laiško dalį, liečiančią pozityvų darbą, būtent, surištus su Berlyno konferencijos žingsnius, mano buvo atsakyta netrunkant ir išsamiai. Mano įsitikinimu, Lietuvos interesai reikalauja iš musų šitokio, konkretaus darbo, o ne tokių klausimų kėlimo, kaip Lietuvos atstovų skyrimas. Kiti konkretūs darbai neleido man anksčiau atsiliepti į Tamstos iškeltą atstovų skyrimo klausimą.

Darydamas tai dabar, aš atkreipiu Tamstos dėmesį į tai, kad jeigu kas norėtų priimti Tamstos pasiūlytą formulę dėl Lietuvos atstovų skyrimo, turėtų neišvengiamai pritaikyti ją taip pat ir VLIKui, ir šitoj plotmėj Tamstos siūloma formulė atrodytų šitiap: „VLIKo narius priima VLIKan ir VLIKo V. Tarybos pirmininką ir narius skiria Lietuvos Diplomatijos Šefas ir savo vardu pristato VLIKan prel. M. Krupavičius, tai pažymėdamas reikiamuose raštuose, kuriuos pasirašo tik jis, o ne abu deleguotojai. Pristatytasis narys veikia L. Diplomatijos Šefo ir Krupavičiaus vardu".

Kaip žinoma, aš neturiu jokių pretenzijų subordinuoti savo VLIKą dalyvaujant jo narių parinkime ir nustatyme. Lygiu būdu aš nelaikau galima, kad Lietuvos diplomatiniai atstovai būtų subordinuoti VLIKui, darant juos priklausomus nuo VLIKo paskyrimo, kaip kad Tamstos siūloma.

Aš tikiuosi, kad dar kartą paskaitęs savo formulę, Tamsta pamatysi jos keistenybes. Šiaip jau tenka pastebėti, jog aš nesu nei Abdul Hamidas, nei kaliošų fabrikantas ir todėl neturiu jokių savo atstovų, kurie veiktų „Lozoriačio vardu".

Su aukšta pagarba

St. Lozoraitis.

J. M. Prelatui
M. Krupavičiui.

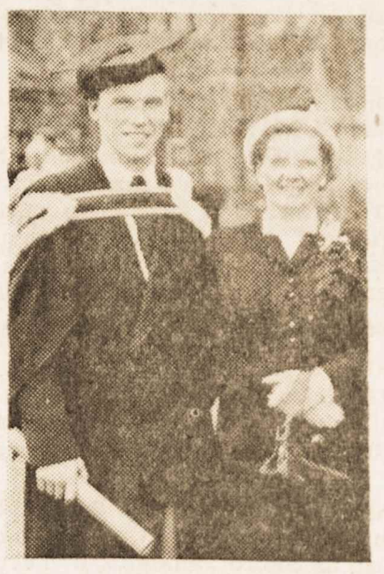

Stasys Matulis

Žinomųjų visuomenininkų vilasaliečių pp. Matulių sūnus Stasys Matulis šiemet baige kolegiją — college inžinerine programa ir dabar stoja į McGill universitetą siekti augštojo mokslo.

Stasys Matulis, kaip buvęs Antrojo Pasaulinio karo dalyvis, baigus kolegiją, dabar yra pakeltas leitenantu ir išvykęs atlikti karinių pratimų. Netrukus jis grįš į Montrealį ir tęs McGill universitete augštuosius inžinerijos mokslus. Kaip buvusiam kariui, p. Matuliui iš dalies apmoka už mokslą ir duoda stipendiją. .

Atvaizde matome leitenantą bakalaurą Stasį Matulį su motina, kuri, kaip matome, sūnaus laimėjimais yra labai patenkinta, nemažiau negu sūnus, kuriam linkime laimingų studijų.

Nuo Lenino lig Malenkovo

PER TROCKĮ IR BERIJĄ.

2.

Kolektyvinis valdymas

yra pats sunkiausias ir be demokratijos visai neįmanomas. Kur nėra konstitucinių nuostatų kolektyvinei valdžiai vykdyti, kur visose srityse viešpatauja diktatūra, kur visi klausimai išsprendžiami jėga, kur opozicija nedalyvauja poltiniame darbe ir yra tik tam, kad būtų izoliuota ir sunaikinta, — ten visas valstybės ir sistemos veržimas nesulaikomai rieda diktatūros kryptimi. Tas pat buvo su Leninu; tas pat buvo su Mussoliniu; tas pat su Hitleriu; tas pat buvo ir su Stalinu.

Pavėluotas Lenino įspėjimas.

Dar Leninui gyvam esant, Stalinas pradėjo sauvališkai imti valdžios vadžias į savo rankas. Mirštantis diktatorius, netekęs kalbos nuo trečio priepuolio, sugebėjo padaryti pastabą prie savo testamento: „Stalinas yra peržiaurus, ir dėl jo trūkumų jis yra neremtinas Generalinio sekretoriaus pareigoms. To dėl, aš siūlau draugams surasti būdą Stalinui pašalinti iš tos vietos. . ." Bet Lenino „noras" buvo bejėgis prieš Stalino norą ir dinamiką tos sistemos, kurią pats Leninas užsuko. Stalinas net neleido tai paskelbti Sovietų Sąjungoje.

Stalinas, neturėdamas Lenino autoriteto savo draugų atžvilgiu, buvo priverstas panaudoti fizinę jėgą. Lenino asmens kultas jo mokinių tarpe buvo spontaniškas, ir jam pačiam tai nepatiko. Leninas dažnai naudojo savo autoritetą savo tikslui atsiekti ginčytinuose reikaluose, bet jis priešinosi jo asmens garbininmui. Tas garbinimas paplito tuomet, kai jo kūnas jau buvo balzamuotas, kuo labjausiai rūpinosi tas pats vyras, kuris sunaikino jo testamentą. Stalinas suprato, kad „neklaidingu" jis gali tapti tik tuomet, kai pirma bus sudarytas Lenino neklaidingumo kultas, o tada Stalinas nuduos „geriausią mokinį", ir taps apaštalu iškuoju įpėdiniu. Tokiu būdu partijos suvaziavimas, Centro komitetas ir Politbiuras neteko savo teisės tarti „taip" ir „ne"

Leninas ir Stalinas.

Leninas nugalėdavo savo oponentus partijos viduje ginčų pagalba bei kitais organizacinės taktikos būdais. Juos nugalėjęs, jis stengėsi apsaugoti savo nugalėto priešininko asmenį ir garbę. O Stalinas būtų neįstengęs laimėti ginčais. Jo taktika siekė to, kad jo oponentas „išpažintų" savo kaltes, ir tuo būdu pats save apjuodintų ir sukompromituotų moraliai. Vėliau Stalinas jį nužudydavo.

Totalitarinis režimas turi ne paprastą (baisią) dinamiką, kuri verčia jį panaikinti sutarimo bei susitarimo pačią esmę. Dėl tos priežasties jame kyla baimė, kad žmonės netikės ir neklausys. Esant baimei, jis yra verčiamas naudoti dar didesnį terorą. Ir tas teroras panaudotas prieš žmones, pagimdo dar didesnę baimę.

Laike 1934—1938 metų valymų Stalinas nužudė visus „Spalių revoliucijos vyrus". 1947 metais, kai sukako 1917 m. lapkričio mėn. 7 d. sukilimo 30-sios metinės, tiktai 438 seni bolševikai, įstoję į partiją prieš sukilimą, buvo gyvi ir išlaikė savo padėtį, siųsdami „draugui" Stalinui padėkos laiškus. Pats žymiausias buvo dabartinis Molotov. Leninas išpranašavo jam, kad jis bus „nepagydomas svarstis" ir „geriausias tarnautojas - registratorius visoje Rusijoje". Jis yra atkaklus, kaip jautis. Jo draugai pravardžiuodavo jį „Akmens Užpakaliu", ir kiekvienas diplomatas, kuriam teko su juo vesti derybas, sutiks su tuo. Bet Stalinas buvo tikras šeimininkas, dar netekėdamas jokių valstybinių titulų, o Molotov bei Vorošilov nebus šeimininkais, nors jie gautų daugybę visokių titulų. „Spalių revoliucijos vyrų" jau nebėra, o esamieji yra tik nykstąs jų šešėlis.

DU LIETUVIAI TEISININKAI

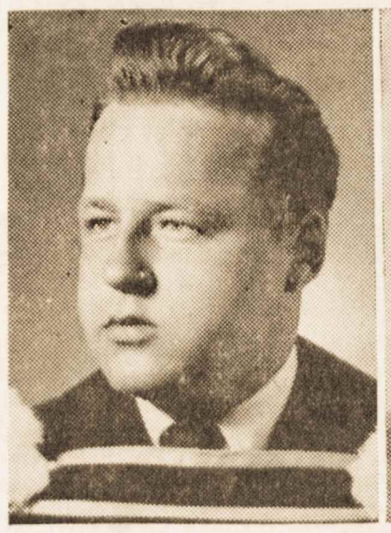

Juozas Mileris

Jonas Juškaitis

Šiemet Montrealyje McGill Universiteto Tiesių fakultetą pabaigė žinomųjų vilasaliečių pp. Milerių sūnus p. Juozas Mileris, kuris gavo teisininko diplomą, atidarantį jam kelius į advokatūrą ir kitas sritis.

Jaunasis teisininkas Juozas Mileris prieš kelis metus yra baigęs College, bet McGill universitete pasiekė augštąjį mokslą.

Naujieji žmonės,

iš kurių tarpo iškils naujas „vadas", jei tik to proceso eiga nebus sutrukdyta, yra epigonai— „sūnūs", o gal „anūkai". Lenino marksizmas taip buvo skirtingas nuo Markso marksizmo, kad vienas jo gerbėjas pavadino „Tartariniu marksizmu". Stalinas, iššudydamas „Spalių revoliucijos vyrus", tapo atstovu „sūnų". Jo „leninizmas skyrėsi nuo Lenino taip, kaip Lenino „marksizmas" skyrėsi nuo Markso. Malenkovai bei Berijos ir jaunesnio amžiaus vyrai, kurie varžėsi dėl valdžios, niekad nežinojo tų devynioliktojo šimtmečio Rusijos šviesuomenės garsių svajonių, bei žmoniškumo idealų, jie niekuomet nepergyveno to susijaudinimo, pasišventimo ir vargo, pakelto dirbant pogrindyje caro laikais bei tremtyje, jie šiek tiek žino iš pasakojimų apie tas „karžygiškas dienas", kai buvo puolami Žiemos rūmai Petrapily ir Kremlius Maskvoj. Pasaulis gi pastaraisiais metais Malenkov skaitėsi partijos Generalinie sekretoriu, atseit jis buvo

Nukelta į 6-tą psl.

Jonas Juškaitis

Šiemet Toronto Universiteto Teisių fakultetą jau pabaigė plačiai žinomas jau teisininkas Jonas J. Juškaitis, KLB Krašto Tarybos narys.

J. Juškaitis yra gimęs Mažojoje Lietuvoje. Baigęs Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnaziją, jis studijavo Vilniaus universitete, dirbo Vilniaus apygardos teismo prokuratūroje. Vėliau studijas tęsė Heidelbergo universitete ir Marburgo tarptautinėje seminarijoje.

Toronte ligšiol jis vedė patarimų biūrą ir „NL" klausimų ir atsakymų skyrių.

naujojo režimo, pasižymėjusio biurokratiniu ir totalitariniu absoliutizmu, prieglobstyje, darbus savitarpėje kovoje Marksizmui, Leninizmui bei Stalinizmui paveldėti.

Šioje kovoje tikrosios

jėgos šaltiniai

yra trys: partijos aparatas; slaptoji policija; kariuomenė. Kiti jėgos susigrupavimai gali būti ir gal yra organizacijos stadijoje biurokratijos tarpe bei pramonėje. Bet tos jėgos yra dar užuomazgoje, ir šiuo metu jos dar neturi jokios reikšmės.

Kas valdo partijos mechanizmą? Stalinui gyvam esant, jis buvo valdomas jo. Nežiūrint to, ar jis buvo Generalinis sekretorius, premjeras bei paprastas „vadas", — visi sprendimai eidavo iš jo ir jo vardu. Kadangi pastaraisiais metais Malenkov skaitėsi partijos Generalinie sekretoriu, atseit jis buvo

Nukelta į 6-tą psl.

JAUNA LIETUVAITĖ FILME.

Greta garsėjančių lietuvių aktorių Anglijoje, Prancūzijoje, torontietės, žinomos Aldonos vardu, — į ekraną žengia dar viena lietuvaitė Rūta Kilimonytė, pasivadinusi Rūta Lee.

Rūta Kilimonytė yra gimusi Montrealy 1935 m. gegužės 30 d., Marijos ir Juozo Kilimonių šeimoje, atvykusioje iš Lietuvos. Linkimą į sceną Rūta parodė jau vaiku būdama. Paaugusi, ji mokėsi McGill muzikos Konservatorijoje ir Morenoffo, taipgi Hild Galt šokių mokyklo je.

1948 m. su tėvais ji išsikėlė į Hollywoodą. Čia Rūta pabaigė augštesniąją mokyklą. Tuo pat metu ji lankė teatrinę ir šokių mokyklas. Kai jai buvo 15 metų, ji buvo sukontraktuota 20 Century Fox. Paskui Rožių parade ji buvo išrinkta Miss Baltica.

Baigusi High School, Rūta lankė kolegiją ir tuo pačiu metu dalyvavo televizijoje. Paskutiniu metu ji buvo sukontraktuota MGM filmų kompanijos naujam filmui „Septynios nuotakos septyniems broliams". Šiame filme ji yra žaliaakė blondinė, mėgstanti plaukymą ir auto pasivažinėjimą.

Liepos 12 d. Rūta Kilimonytė išvyksta artistinio pasirodymo kelionėn per Ameriką ir Kanadą, kurioje pasieks Torontą ir kelionę baigs Montrealy, apie rugpjūčio 7 d. Prieš išvykdama į kelionę, Rūta Kilimonyte liepos 10 d., 7 val. v. kalbės per radiją Bishofo vedamoje valandėlėje per CJAD stotį.

HENRIKAS NAGYS

Pastabos apie 1953 metų grožinę lietuvių literatūrą

1953 METŲ POEZIJA.

Po pradinių įžangos sakinių sustokime pirmiausia prie negausių 1953 metų poezijos rinkinių. Kažkas kažkada pasakė ir daug kas po to vis ir vis paminėdavo: lietuviai — poetų tauta. Netgi pasakydavo: galime pasididžiuoti savo poezija. Šiandien tie žodžiai skamba lyg tolimas mitas arba ir liūdna ironija. Kasmet mažiau pasirodo poezijos knygų, kasmet mažesni tiražai. Tarytumei tiktai knygų stalų papuošimui...

Aišku, banalu tvirtinti šiais amžiais, jog poezija nebėra populiari. Nebuvo ji, tiesą sakant, ypatingai populiari bent gerą šimtą metų: nei Europoj, nei šiuose kontinento pakraščiuose. Tačiau visdėlto gerai prisimename su kokiu entuziazmu mūsų jaunimas nepriklausomybės metais ieškojo (ir rado!) kelių į tą keistąją sapno, pasakos, nuojautų ir kartu disciplinuotos formos ir precizijos šalį. Tai buvo žmonės taip labai pamilę literatūrą, kad ryždavosi ateiti į patį sunkiausią ir uždariausią literatūros žanrą, ne malonaus pasiskaitymo bei išsiblaškymo jieškodami, bet žmogiškosios egzistencijos momentinių nušvitimų, kai vienas posakis, vaizdas, tikrovės detalė, magiškoje ritmo ir rimo figūroje įlieta, atveria daugiau ir gilesnių išgyvenimų, negu ilgiausia apysaka.

Žinome: nenulemia populiarumas literatūrinės kūrinio vertės. O tačiau skaudu konstatuoti, kad poezijos skaitytojų skaičius tremtyje vargu ar besiekia tūkstanties. Jaunimas, anksčiau buvęs pagrindinė mūsų poetų auditorija, čia išmoko klausytis kitokios kalbos ir jam darosi nuobodu skaityti „senamadiškus" dalykus. Mūsų patys jaunieji nori „atominės" poezijos, kaip išsireiškė vienas (tiesa, senelesnis ponas) kažkuriam dienraštyje. Esą poezija nebeeinanti su laiku, todėl nemėgiama. Vargu tačiau, pakeitus poezijos siužetus, ją „suatominus", padidės skaitytojų skaičius. (Ir ponas, siūląs receptus, tikriausia, neturi nei vienos tų plonųjų eilių knygelių). Taip jau būdavo visais laikais: kai žmonės imdavo plaukti paviršium, jie nebemėgdavo tų, kurie jiems nors akimirkai parodydavo užmirštas gilumas, užmirštą patį žmogų. Neatsitiktinai ir filosofai (šiandien lygiai nepopuliarūs) taip susirūpino žmogui parodyti žmogų. Ir jų kalba — vėl anot vieno dienraštininko „filosofo" — neva tai esanti persunki, jų mintys perpainios, problemos dirbtinės. O, iš tiesų, šiandienos, o ypač šio kontinento, žmogus paprastų paprasčiausiai n e n o r i klausytis nei vieno, kuris bando kalbėti taip, kad jo klausant reikia susimąstyti. Geriausiu atveju, plakatas dar turi pasisekimo, bet kaip žinome plakatai yra ant ribos tarp meno ir komercijos; deja, dažniau sia, jau aiškūs komercijos vergai ir šaukliai.

Skaudu todėl šiandieną stebėti tą visuotiną poeto vienatvę tarp savojo pasaulio veidų, namų, gamtovaizdžių ir žvaigždžių — jis yra čia pasmerktas ilgam ir graudžiam monologui, kalbėti savo motinos kalba apie gyvenimą, žemę ir mirtį, kalbėti pačiais parinkčiausiais žodžiais, saugoti tuos žodžius svetimybių apsemtuose kraštuose, išlaikyti juos gyvus ir žvilgančius, kaip kadaise juos išnešiojo po pilka rudine žemdirbys, šimtus metų vergijose ir priespaudose.

Taip visai tiesiogiai ateisime prie **Bernardo Brazdžionio** eilėraščių knygos **„Didžioji kryžkelė"**, premijuotos praeitųjų metų Rašytojų Draugijos premija. Visai teisingai ta prasme, nes kaip tiktai Brazdžionio poezijos centriniu rūpesčiu pastaraisiais metais yra buvus tautos išsilaikymo, prisikėlimo misija, t. y. poeto-tribūno pašaukimas, visai priešingas mūsajam vienišojo poeto paveikslui. Ir pats poetas ir dalis jo knygos recenzentų yra ypatingai iškėlę būtinumą kalbėti už savo pavergtą šalį, kreiptis į pasaulio sąžinę, kreiptis į pradedantį atbukti tremtinių budrumą, kreiptis į kiekvieną lietuvį, kad nebūtų pamiršta Lietuvos dalia. Argi galėtų nors vienas tikras lietuvis nuneigti tokios misijos svarbą ir reikšmę? Kad būtų šios pažiūros oponentai teisingai suprasti reikia pirmiausia pabrėžti vieną labai svarbų momentą: niekas nė nemanė ginčyti tautinės gyvasties išlaikymo fakto; nuomonės skyrėsi, ir tebesiskiria, dėl to, kaip poezijoje (ir literatūroje apskritai) tokia vitalinė misija įgyvendinta. Kitaip tariant, keliamas klausimas, ar būtinai tiktai k o n k r e č i a i kalbant apie patriotinius uždavinius ir siekius poetas išpildo savo lietuvio uždavinį? Ir dar: ar ir literatūriškai nevisai pasisekę posmai, nors ir kilnios tematikos, vien tiktai dėl savo siužetinės svarbos laikytini mūsų poezijon? Svarbu būtų taip atsakyti į klausimą, ar kartais trafaretu pavirtę patriotiniai įvaizdžiai, šūkiai, kreipiniai neišvirsta į surogatus, labjau atbaidančius, negu pritraukiančius ir paveikiančius skaitytoją, mėgstantį poeziją?

(bus daugiau).

SPAUDOS LAISVĖ IR TREMTIES SPAUDA.

Ryšium su spaudos draudimo panaikinimo 50 metų sukaktimi, Sydnėjaus Sambūris Šviesa šitokia tema suruošė Jurgio Kalakonio paskaitą su diskusijomis.

KULTŪRINĖ KRONIKA

SPAUDOS ATGAVIMO 50 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMO AKTAS.

Iš praeities stiprybės semdamiesi, didvyriškas tautos kovas dėl kultūros ir laisvės prisimindami ir ateities žygiam naujas jėgas telkdami, sutinkame Gegužės Septintąją dieną — penkiasdešimt metų nuo spaudos laisvės atgavimo. Tai buvo diena, nuo kurios 40 metų draudžta, niekinta ir persekiota lietuvių spauda iš patamsių išėjo vie šumon laimėtoja.

Laimėjimo diena įprasmino mažos tautos pasipriešinimą tūkstantį kartų galingesniam prispaudėjui. Pergalės švieso je išaiškėjo, kad tarp nuolanku mo ir svyravimų buvo pasirinktas teisingas kovos kelias, kuris augo apimdamas visą lietuvių tautą. Tauta ir persekiojama neliko be spausdinto žodžio. Draudžiama namuose, ji laisvą žodį ugdė svečiuose kraštuose, sukurdamą vieninte lę pasaulio kultūros istorijoj armiją — knygnešių armiją.

Po penkių dešimčių metų anas spaudos laisvės laimėjimas liudija daug daugiau. Lietuvių tautą prislėgė vėl toji pati žiauri galybė, siekdama to paties — lietuvius paversti rusais, anuomet pravoslavais, dabar bolševikais. Liudija tos galybės smūgį sunaikinti lietuvių dvasinei kultūrai ir jos tauraiusiai priemonei — laisvam spausdintam žodžiui, tuomet uždraudžiant lietuviškąjį raštą, dabar iš lietuviško žodžio atimant tautos dvasią. Liudija antrąją milžinišką lietuvių tautos kovą dėl kultūros ir laisvės: anais metais laisvas žodis vogčiomis slinko pro caro žandarus į pavergtą Lietuvą, šiandie jis, namuose gimdomas miškų tankynėse, palėpėse ir rūsiuose, ir laužiasi iš laisvojo pasaulio pro visas uždangas, siekdamas to paties — laisvės.

Minėdami spaudos laisvės sukaktį, tikime, jog Lietuvos galybės ar mirties kovoje laisvas žodis buvo, yra ir bus didysis ginklas, laimėjęs kovą anais laikais, laimėsiąs ir dabar, jei išliks gyvas ir rūdim neaptrauktas.

Tikėdami laisvos Lietuvos ateitį, didžiuodamiesi knygnešių ir daraktorių žygiais, gerbdami žuvusius ir šiandien žūstančius kovotojus, prisiekiam šventą ištikimybę lietuviškam spausdintam ar tariamam žodžiui.

Kultūros Tarybos Prezidiumas.

IŠLEIDŽIAMAS SIMANO DAUKANTO „BŪDAS SENOVĖS LIETUVIŲ, KALNĖNŲ IR ŽEMAIČIŲ".

Spaudos atgavimo 50 metų sukakties proga išleidžiama Simano Daukanto „Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių". Knyga leidžiama fotografiniu būdu, kartojant 3 laidą, kuri buvo paruošta mūsų pirmojo tautinio istoriko 70 metų mirties sukakčiai paminėti. Ją redagavo J. Talmantas. Knygą apima šiuos skyrius: 1. Būdas lietuvių, kalnėnų ir žemaičių. 2. Tikyba senovės lietuvių, 3. Reda senov. lietuvių. 4. Karyba senovės lietuvių, 5. Prekyba senovės lietuvių, ir 6. Lietuvių pinigai senovėje. Be to, knygos gale yra pridėtas Simano Daukanto raštų žodynėlis. Knyga turi 394 psl., Simano Daukanto portretą, A. Janulaitienės pieštą.

„Būdą senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių" leidžia Vytautas Saulius, kuris ligi šiol jau yra išleidęs keletą grožinės literatūros knygų, pasižymėjęs čių savo išorės dailumu.

Knygos išleidimui palengvinti ir spausdintų egzempliorių skaičiui nustatyti pradedama rinkti prenumerata, kuri bus renkama tik iki š. m. rugsejo mėn. 1 d. Rugsėjo mėnesio pabaigoje knyga išeis iš spaudos. Prenumeratoriams knyga kaštuos tik 3 dol. Neužsiprenumeravusiems ji kaštuos 4.50 dol. Knygos gale bus pridėtas prenumeratorių sąrašas.

Visi, kurie nori būti šios knygos prenumeratoriais, prašomi rašyti leidėjui šiuo adresu:

Vytautas Saulius, 812 W. 33rd St., Chicago, Ill., USA.

Asmenys, dėl kurių nors priežasčių negalį ar nenorį iš anksto sumokėti prenumeratos mokesčio, savo laiške pažymi, jog knygą išpirks apdėtu mokesčiu.

Visi prenumeratoriai yra prašomi aiškiai ir tiksliai užrašyti savo vardą, pavardę, adresą ir pašto zonos numerį.

KOMP. GIEDRA GUDAUSKIENĖ.

Muzikalios daktaro Nasvyčio šeimos abi dukros gavo muzikinį išsimokslininmą. Saliomė ja Nasvytytė Valiukienė turi puikų mezzosopraną ir gerą muzikinį išlavinimą. Gaila, ji dabar niekur nesirodo kaip dainininkė.

Giedra Nasvytytė Gudauskienė, buv. Lietuvos Filharmonijos dalyvė, turi gražią sopraninę, linkusią į kolaratūrą, balso medžiagą. Ji drauge ir pianistė. Bet, pasiekusi Amerikos kontinentą, ji ėmėsi kompozicijos ir tuo tikslu baigė muzikos kolegiją kompozitorės specialybe. Dabar ji dirba, kaip kompozitorė.

Giedra Nasvytytė Gudauskienė dar jauna kompozitorė, bet pirmaisiais savo kompozitoriškias darbais parodė žymių sugebėjimų ir jau yra sukūrusi muzikaliai rimtų kūrinių. Dalis jos kompozicijų yra išleista ir solistų mielai naudojama. G. Nasvytytė-Gudauskienė — mo dornistė, ir malonu konstatuoti, kad šie jos darbai - kūriniai yra gero skonio ir turi žymų muzikinį vertingumą. Ji originali ir rimtai bandanti, kas yra savaimingos kūrybos pagrindas ir laidas.

RUOŠIA ĮDOMŲ KONCERTĄ.

BALFo Centro patalpose susispietęs BALFo dešimties metų veiklos paminėjimui ruošti komitetas dirba visu įtempimu.

Minėjimas įvyks spalio mėn. 17 dieną Webster Hall salėje, New Yorke.

Koncertinei programai išpildyti yra pakviesti ir sutiko dalyvauti smuikininkas prof. Izidorius Vasyliūnas, solistės: Pr. Bičkienė ir S. Daugėlienė. Akompanuos muzikas Al. Mrozinskas. Šokiams gros Adomo Jezavito orkestras.

LIETUVOS ELEKTROFIKACIJOS KLAUSIMAS.

Sydnėjaus Lietuvių inžinierių dr-jos sueigoj dipl. inž. Sipavičius padarė pranešimą apie Lietuvos elektrofikaciją.

„Atstatant Lietuvą energijos šaltinio reikalas pramonei, susisiekimui ir plačioms namų ūkio sritims sukels didelio rūpesčio. Neturint anglies klodų, naftos šaltinių — visas demesys privalės būti nukreiptas baltąją anglį — į mūsų upes. Nemunas, Neris, Dubysa, Minija, Šventoji ir daugelis kitų upių ir upelių, turės duoti mums tą kraują, be kurio negali gyventi civilizuota tauta, valstybė".

Šitaip pradėjęs prelegentas plačiau apsistojo prie Nemuno, kaip didžiausios upės panaudojimo elektrofikacijos reikalams. Nemunas kaip energijos šaltinis, seniai yra atkreipęs į save dėmesį, ypač jo garsioji Birštono kilpa. Apie tai galvojo rusai (prof. Marciganas 1909 m.), galvojo vokiečiai (prof. Symphen 1916 m.), galvojom ir galvosim mes patys.

Diskusijose iškelta eilė klausimų, susijusių su Lietuvos elektrofikacija ir elektros energijos panaudojimu ne tik pramonei, bet ir ūkio, ypač kaimo reikalams. Tai įmanoma tik pigiai elektros energijai esant ir tokią energiją galima turėti tik vandenį „pakinkius". Bet vandens jėgainių statyba reikalauja didelių kapitalų, todėl čia neįmanoma apsieiti be valstybės paramos ir visos tautos dalyvavimo.

B. D.

Mokslo-technikos naujienos

NAUJI SPRAUSMINIAI LĖKTUVAI KANADIEČIŲ APTARNAVIMUI.

Kanados Transporto Departamentas yra užsakęs 700.000 dol. vertės Vickers Viscount lėktuvą iš Britanijos.

Šios vasaros pabaigoje kanadiečiai turės augštai ir greitai skrendantį transporto laikotarpį. Viscount'ai pradės savo darbą T0rans-Canada Airlines kompanijoj ir tuo padarys Kanadą pirmu kraštu šiame kontinente, kuris turės reguliarius sprausminių lėktuvų skridimus.

Viscount lėktuvas turi ketu rius motorus, kuriuose turbinos pagamina karšto oro srovę. Ši srovė varo propelerius. Išdavoje turima lygų, beveik be garso skridimą, kuris sunaudoja mažiau benzino ir turi maždaug 400 mylių greitį. TCA tikisi, kad ji paprastu skridimu galės sumažinti net 50 minučių laiką nuo Toronto per Ottawą į Montrealį.

TCA mano, kad sekančiais metais ji galės leisti Viscount'us į New Yorką ir kitas 7 linijas. (CS).

ŠALDYMAS CHIRURGIJOJE

Kūno deguonies pareikalavimas yra sumažinamas, jeigu pacieto temperatūra yra sumažinta. Dr. W. G. Bigelow, gyv. Toronte, pranešė Onterijos Medicinos Sąjungai (Ontario Medical Association), kad jis yra atlikęs keletą keblių operacijų naudodamas „Hypothermia" — kūno temperatūros sumainimą.

Operacijai yra išvystytas labai sudėtingas prietaisas, kuris panašus savo veikimu kaip ir namų šaldytuvas. Šaldant medžiaga yra leidžiama per vamzdelius, kurie yra įtaisomi gumnėje antklodėje. Ši antklodė yra uždedama pacientui. Pirmoji operacija buvo padaryta moteriai iš Vancouverio, kuri turėjo širdies ligą, nuo kurios jos gyvybei grėsė pavojus.

(CS).

DAIL. J. BISTRICKAS,

Sydnėjuje, Australijoj po įvykusios eismo nelaimės buvo nugabentas Western Suburbs ligoninėn (Croydon). Po sunkios operacijos po truputį sveiksta, bet ligoninėje turės pagulėti ilgesnį laiką. J. Bistrickas buvo skaudžiai sužeistas, kada automobilis užlėkė ant jo motociklo.

ATSIŲSTA PAMINĖTI.

Kanadoje, Hamiltono skyriaus „Tautos Fondo Atstovybės METRAŠTIS, apimąs 1951 — 1954 metus. Redagavo: St. Bakšys, Vaitiekus Kazlauskas, I. Lesevičius ir Juozas Trečiokas. TFA Kanadoje Hamiltono skyriaus leidinys. Viršelis dail. St. Dramanto. Tiražas 750. 108 puslapiai.

Leidinio turiny yra eilė straipsnių, daug iliustracijų iš Lietuvos ir Hamiltono lietuvių gyvenimo. Kas šiam leidiniui svarbiausia — yra sudėtos visos Tautos Fondo Hamiltono skyriaus apyskaitos, kurios rodo, kad Hamiltono skyrius per trejus metus yra surinkęs 3.166,78 dol. Tai yra graži suma, už kurią ir Hamiltono lietuviams ir jų TF skyriaus darbuotojams, kurių pryšakyje pastoviai stovi atsidėjęs tam tikslui pirmininkas St. Bakšys, pri klauso ir augštas pripažinimas ir didelė pagarba.

Lithuanian CHAMBER OF COMMERCE of Illinois, 1953—1954. Tai informacinė brošiūrėlė, kurioje surašyti šios organizacijos 1954 metų pryšakiniai veikėjai — prezidentas, viceprezidentai, direktoriai ir tt. Įdėti ir jų visų atvaizdai.

Tylaus protesto eisena

BUENOS AIRĖSE.

RAŠO NL BENDRADARBIS ARGENTINOJE.

Argentiniško rudens saulutei švelniai bučiuojant žemę, gegužės 30 dienos popietėje rinkosi būriai įvairių tautų katalikų didžiojon Buenos Aires gatvėn „Avenida 9 de Julio" su tautinėmis ir bažnytinėmis vėliavomis. Augant įvairių tautų būriams, smarkiai augo lietuvių būrys ir pagaliau tapo pats didžiausias. Lietuvaičių tautiniai rūbai žavėjo tūkstantinę žiūrovų minią ir fotografų aparatai savo filmose tą lietuvaičių grožį įamžino.

Šią eiseną centrine Buenos Aires alėja — Avenida de Mayo, suorganizavo Katalikų Imigrnatų Komitetas Pijaus X kanonizavimo proga.

Lygiai ketvirtą valnadą judėjimo motorizuotai policijai vedant, pajudėjo šimtatūkstantinė eisena, kiekvienai tautai buvo kalba giedant šventas giesmes. Sumirgo įvairiaspalvės vėliavos ir tautiniai rūbai, o šventos giesmės sklido į augštybes. Eisenoje dalyvaujančių tautų žmonės, kurių tėvynės šiandiena yra už geležinės uždangos, šią eiseną ir maldas aukavo už tėvynės laisvę.

Džiugu buvo mtayti Pabaltijo tautų vėliavas tarp laisvųjų tautų vėliavų, o prieš kiekvienos tautos grupę nešami tautų pavadinimai, aiškiai rodė, kad laisvasis pasaulis komunizmo okupacijos nepripažįsta. Puikiai organizuotos lietuvių grupės priekyje buvo nešamas užrašas „Colectividad Lituania".

Šį kartą Argentinos lietuviai, ypač gyveną Buenos Aires mieste, parodė nepaprastą tarptautinį veiksmą arba teisingiau pasakius — tylia eisena demonstravo savo protestą prieš tuos, kurie šiandiena teroru kankina Lietuvą ir siekia kad laisvasis pasaulis tą terorą pripažindamas uždraustų lietuviams kalbėti Nepriklausomos Lietuvos vardu ir įvairiomis progomis rodytis su Nepriklausomos Lietuvos vėliava. Lietuvių grupei teko garbė būti pačia gausiausia, kai tuo tarpu lenkų grupė prieš lietuvius atrodė tik saujelė. Tai vis gero organizuotumo stokos pasekmės lenkų tarpe.

Be lietuvių eisenoje dalyvavo: latviai, estai, vokiečiai, baltgudžiai, čekoslovakai, kroatai, slovėnai, slovakai, ispanai, belgai, prancūzai, vengrai, airiai, italai, lenkai, ukrainiečiai ir ja ponai..

Po eisenos, visų tautų vėliavos buvo suneštos į katedrą, kur ta proga buvo laikomos iškilmingos pamaldos.

PAMINĖTAS SPAUDOS ATGAVIMAS.

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje iniciatyva, SLA nuosavybėje įvyko gražus lietuviškos spaudos atgavimo minėjimas, kuriame dalyvavo visos lietuviškos organizacijos. Ta proga buvo surengta spaudos paroda ir spaudos pardavimo stalas. Deja, tiek spaudos parodė, tiek spaudos stalas susilaukė labai mažo skaičiaus lankytojų ir spaudos pirkėjų ir gaunasi vaizdas, kad Argentinos lietuviams labai tiktų kadaise Lietuvoje buvęs populiarus šūkis: — Laukinis žmogus laikraščių neskaito!

Pradedant oficialę minėjimo dalį į garbės prezidiumą buvo pakviesti įvairių organizacijų atstovai ir nenuilstamas SLA veikėjas, buvęs knygnešys Pr. Stalioraitis..

Tai dienai pritaikytas paskaitas skaitė „A. L. Balso" redaktorius K. Norkus ir mokytojas J. Vedegys. Po to sekė gauti raštu sveikinimai ir organizacijų atstovų žodžiai. Menineje programoje daugiausiai pasirodė jaunoji karta su deklamacijomis, dainomis ir tautiniais šokiais. Po jaunųjų scenoje pasirodė mišrus Temperley lietuvių choras „Aušra" diriguojamas muz. Ig. Valentinavičiaus.

Šis minėjimas daugeliui lietuvių davė suprasti, kad lietuviškos spaudos kelias yra aplaistytas brolių krauju ir todėl reikia spaudą remti, kad ji galėtų būti aštrus ginklas kovoje dėl Lietuvos laisvės.

LIETUVIŲ GEDULO DIENA ARGENTINOJE.

Gražus ir pagirtinas pabaltiečių sumanymas birželio 14—15 dienų įvykius minėti bendrai, kas ir buvo padaryta birželio 12 dieną Buenos Aires Lietuvių klube.

Klubo salės sceną puošė visų trijų Pabaltijo tautų tautinės vėliavos ir valstybiniai herbai. Kiekviena tauta turėjo savo paskaitininkus ir meninės dalies išpildytojus. Iš lietuvių turimą paskaitą skaitė prof. D. Grudodis, o meninę dalį išpildė solistės O. Ožinskienė ir Zavackienė padainuodamos duetu kelias lietuviškas dainas. Pianu palydėjo muzikas Ig. Andrijauskas. Pabaigai Jurgio Gilvydžio deka buvo parodyti keli lietuviški filmai iš laisvos Lietuvos laikų ir dokumentinis filmas, pavaizduojantis bolševikų kruvinus darbus prasidėjus rusų-vokiečių karui. Už šių filmų pademonstravimą J. Galvydis iš publikos susilaukė nuoširdžiausios padėkos.

Birželio mėn. 20 dieną Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje surengė masinį tragiškojo birželio minėjimą, kuris buvo pradėtas iš pat ryto radijo bangomis per lietuvių valandėlę. Ta proga radijo valandėlės vedėjas Z. Juknevičius turėjo trumpą, bet reikšmingą paskaitą, kurios atgarsiai pasirodė vietos spaudoje.

10,30 val. lietuvių bažnyčion susirinko lietuviai pasimelsti už Sibiro kankinius ir Tėvynėje persekiojamus. Vakare, nors oras buvo ypatingai blogas; lietuviai nepatingėjo atvykti į minėjimą parapijos salėn.

Liet. Išl. Centro pirmininkas skaitė paskaitą. Po savo paskaitos tarti žodį pakvietė didelį veikėją J. Čikštą, Liet. B-nes Centro V-bos pirmininką Ignį Padvalskį ir gen. T. Daukantą.

Po oficialiosios dalies scenos mėgėjų būrelis suvaidino K. Runimo parašytą ir režisuotą dviejų veiksmų dramą „Laisvės Auka". Vaidinime buvo pavaizduota, kaip per pirmąją okupaciją bolševikai apgaulingai į savo repleš viliojo lietuvius ir kaip elgėsi su nepaklusniaisiais.

Kad vien savųjų tarpe nepaliktų taip svarbus minėjimas, rengėjai pasiuntė Argentinos vyriausybei ir spaudai rezoliuciją.

L. Kančauskas.

WINDSOR

ŠIMTAMETIS WINDSORAS.

Toliausiai į pietus nusitęsusios Kanados teritorijos kampe, St. Clair ir Erie ežerus jungiančios upės pakrantėje yra Windsoro miestas. Kitame upės krante aiškiai matomas jau JA Valstybėms priklausąs milioninis Detroitas. Miestus jungia povandeninis tunelis ir ilgiausias pasaulyje kabantis tiltas. Kaikas Windsorą vadina Detroito kanadiškuoju priemiesčiu. Tai išdava, jau senus laikus siekiančio, glaudaus ekonominio, kultūrinio ir tam tikra prasme politinio bendradarbiavimo.

Windsoro mieste, jau nuo pat pradžios šių metų, jaučiama šventiška nuotaika. Miestas pasipuošęs vėliavomis, dekoratyviniais pastatais; rengiami festivaliai, koncertai, parodos; vyksta įvairios sporto varžybos ir kita. Nors miestas švenčia tik pirmojo šimtmečio sukaktuves, bet šios apylinkės istorija siekia žymiai ankstyvesnius laikus.

Jau gerokai prieš tris šimtus metų, ši apylinkė buvo žinoma Khioeta vardu. Šiuo žodžiu indėnai vadindavo adatą arba ylą, bet kartu šis žodis galėtų reikšti ir žemė prie pabaigos. Šios apylinkės paežeriuose gyveno kelios indėnų grupės. Iš jų pažymėtina Huron ir ypatingai karinga nusiteikusi Iroquois gimine. Prancūzams pradėjus Kanados valdymą apie 1540 metus, dažnai tekdavo susiduriti su tikraisiais žemės šeimininkais - indėnais.

Samuel de Champlain vadovaujami 1615 m. pasiekė ir dabartinio Windsoro apylinkes. Čia susidūrė su karingos Iroquois giminės pasipriešinimu. Po nepavykusio žygio, baltieji užkariautojai čia veik nebesugrįžkė. Tik vėliau, prancūzai misionieriai, šią apylinkę pramine St. Michel vardu.

1701 metais, prancūzai, būdami žymiai pajėgesni, įsikūrė šiauriniame upės krante. Įsikurdami įsteigė pastovų karinį ir prekybos postą — Le Detroit. 1701 metai rišami su Detroito miesto pradžia, o A. de la Motte Cadilac laikomas miesto įkūrėju. Naujieji ateiviai netrukus persimetė ir į upės pietinį krantą. Tais laikais jie abiejuose krantuose įsikūrė, sudarė vieną glaudžią bendruomenę. Skyrėsi tik vardas, nes pietinio kranto naujakurių kolonija buvo vadinama L'Assumption vardu.

Dabartinio Windsoro apylinkių gyvesnis apgyvendinimas prasidėjo 1750 metais, kuomet vietinė valdžia priemė planą pastoviai įkurdinti iš kariuomenės atleistuosius karius. 1760 metais, prancūzai, netalaikydami britų spaudimo, šį rajoną perleido Britų Karūnos valdžiai. Viešpataujant britams, indėnų giminės pamažu buvo buvo izoliuotos, o jų sodybos tapo perimtos baltojo žmogaus.

Negalima nepaminėti ir J. A. Valstybių invazijos 1812 metais. J. A. Valstybių armija, paskatinta taip vadinamos Patriotinės Sąjungos, kurios tiksias buvo palaužti britų dominiją Kanadoje, išsikėlė dabartinio Windsoro miesto ribose. Tačiau, nesėkmingai. Britai pasitelkė septynetą šimtų indėnų, išstūmė neprašytus svečius ir net keletą mėnesių išlaikė užėmę Detroito tvirtovę.

1812—1813 karo ir pokario metais, šiandieninis Windsoras buvo vadinamas South Detroit, arba paprasčiausiai The Ferry (persikėlimo vieta). 1836 metais, žymesnieji vietos gyventojai nutarė vietovę pavadinti Winsoro vardu. 1854 metais buvo gautos ir miesto teisės. Gavęs miesto teises, miestas sparčiai ėmė plėstis, o gyventojų skaičius kas metai didėjo. Šiuo metu, Windsoras su artimiausiais priemiesčiais turi apie 166.000 gyventojų.

Miestas ypatingai pasižymi plačiai išsišakojusia pramone. Windsoras laikomas Britų Imperijos auto pramonės centru. Čia veikia didžiuliai Fordo, Chryslerio, General Motors, Paikard ir kiti fabrikai. Maždaug 25.000 miesto gyventojų yra įjungti į vis dar besiplečiančią auto pramonę. Be auto pramonės miestas yra ir Kanados medikamentų gamybos centras. Windsore veikiančios devynios įmonės teikia kraštui įvairiausias gydomąsias tabletes, skysčius bei patentuotus antibiotinius vaistus. Windsoro miesto ribose yra didžiausios pasaulyje druskos kasyklos ir pasaulinio garso Hiram Walker spiritinių gėralų daryk ia ir pilstytuvė.

Didelė dalis miesto gyventojų pelno kasdieninę duoną įvairiuose fabrikuose, kuriuose gaminami daugiarūšiai gaminiai. Nuo miniatūrinių sraigtų iki milžiniškų plieno sijų, nuo vaikams vežimėlių iki prabanginių auto mašinų, nuo alkoholinių gėralų iki išsipagiriojimą pagreitinančių vaistų. ...

Nors didelį vaidmenį vaidina išsišakojusi pramonė, bet ir kultūrinė dirva nėra apleista. Assumpition universitetas, meno, muzikos ir įvairių amatų mokyklas lanko tūkstančiai jaunimo.

Knygos ir meno mėgėjams atvira meno galerija ir kelios turtingos miesto bibliotekos. Windsoriečiai didžiuojasi savo simfoniniu orkestru, dramos ir operetės teatrais, nors šie vienetai ir veikia mėgėjiškais pagrindais.

Puikia informacija ir plačiais muzikos ir meno skyriais pasižymi „Windsor Daily Star" dienraštis, turįs 75.000 nuolatinių skaitytojų. Neatsilieka ir dvi radijo stotys, kurių viena (CBE) pateikia pakankamai geros muzikos neperkrauto įkyriais komerciniais skelbimais. Televizijos mėgėjai naudojasi trim Detroite veikiančiomis stotimis. Greitu laiku jiems atsivers dar platesnės galimybes. Netrukus ir Windose pastoviai pradės veikti televizijos stotis. Plačiai kultivuojamos ir įvairios sporto šakos. Keliose sporto salėse ir aikštėse apsčiai sutinkama „fairy play" dvasioje sportuojančio jaunimo.

Miestas, savyje sutelkęs gausią pramonę, kultūrines bei visuomenines įstaigas, aiškiai pasižymi tolerancija ir tradicinių draugiškumu. Rasinė, religinė ar tautinė neapykanta retai pasireiškia. Windsoras būdamas turtingas šiomis vertybėmis, dažnai statomas pavyzdžiu kitiems miestams.

Šimtmetinės šventės proga, miestas gavo aibes sveikinimų ir geriausios kloties linkėjimų. Apgailėtina tik, kad šventes nuotaiką prislopino staiga pasireiškias nedarbas. Tikimasi, tačiau, jog darbo padėtis netrukus pagerės. Daug vilčių teikia planuojamo uosto statyba, kurio įrengimu rūpinasi misri komisija. Kalbama, kad uostas bus bendrai naudojamo pobudžio. Tuo būdu Windsoras ir Detroitas susiriš dar artimesniais ryšiais.

Ptr. P.

TARPTAUTINĖ DIENA WINDSORE.

Ryšium su Windsoro miesto šimtmetinėmis sukaktuvėmis, liepos 11 d. rengiama plataus masto Tarptautinė Diena, kurioje aktyviai dalyvaus ir lietuviai.

Tarptautinės dienos programa:

1) 1.30 val. visi renkasi Mitchell's parke, kuris yra Giles Blvd.—Church St., kampe. Iš čia vyksta organizuota eisena į Jackson parką.
2) 2.30 val. Jackson parke prasidės speciali programa mažiesiems.
3) 3.30 val. tame pačiame parke prasidės tarptautinės futbolo rungtynės.
4) 7.30 val. Tarptautinio koncerto pradžia, kuris įvyks Jackson parko didžioje scenoje.

Koncerto metu, be kelioliko kitų tautų, pasirodys ir Detroito Lietuvių Skautų Tautinių Šokių Grupė, vadovaujama Galinos Gobienės. Visi apylinkės lietuviai kviečiami skaitlingai atsilankyti. Ypatingai prašome dalyvauti iš Mitchell's parko prasidedančioje eisenoje. Eisenoje dalyvausime atskira grupe, todėl džiugu būtų maty gausiai tautiniais rūbais pasirėdžiusių.

Windsoro L. B-nės Ap. V-ba.

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
(blokas į rytus nuo De la Roche, užrašas: Rene Bourdages)
Valandos: kasdien 9—6; penktadien. 9-9 ir šeštadien. 9-6.
Įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

WINNIPEG

MŪSŲ MIESTO KRONIKA.

— Birželio mėn. 8 d. į Winnipegą iš JAV-bių lengvomis mašinomis atvyko du turtuoliai stebėti gaisro. Jie pasistatė mašinas perarti prie rūsenančių griuvėsių. Jiems besidairant, trūko-atskilo degantis mūras ir užvertė mašinas. Viena visai sulaužyta, o antrai remontas kainavo 800 dol.

— Biznieriaus Kazio Beniušio jaunesnysis sūnus nukrito nuo stogo ir atsidūrė ligoninėj.

— P. Vanda Malinauskienė Winnipeg, Man. universitete baigė farmacijos fakultetą. Ji Lietuvoje Vyt. Didžiojo universitete yra baigusi formaciją ir įgijusi chemikės — vaistininkės diplomą. P-nai Malinauskai yra darbštūs žmonės ir jau spėjo įsigyti Winnipego mieste nuosavus namus. Turi vieną sūnų, kuris lanko mokyklą. P. Agronomas Malinauskas yra ilgametis Winnipego L. B. P-kas ir šiaip veiklus organizacinia-me darbe.

— P. Dabašinskai, kurie anksčiau laikė hotelį ir turi eilę namų, šiomis dienomis pirkosi dar vienus (turtingųjų kvartale) namus ir jau išsikėlė ten gyventi.

— Liudas ir Ona Bartininkai baigia įrengti savo antruosius namus ir greitu laiku mano patys ten persikelti.

Indra.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal,P.Q.,Canada. Tel.: PL 6580

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE. HE 3207

LE MIEUX LINGERIE

VAIKIŠKI IR MOTERIŠKI DRABUŽIAI.
Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO darbai sumažintomis kainomis.
5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

Dr. DORA GORDON
Dantų gydytoja
Kalba lietuviškai
Tel.: WAlnut 9773 4914 Decairie Blvd., Montrel.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose..
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE
BALTIC
Daromos įv. durys, langai, virtuvėms kabitai ir kiti įv. medžio dirbiniai.
SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
yra tos srities specialistai su 20 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.
Lietuviams nuolaida.
Adresas: 547 Lafleur Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Tel.: HU 8—0162.

LIUDESIO VALANDOJ
KREIPKITĖS PAS
Laidotuvių Direktorių
C. Halpin Funeral Home Reg'd.
KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAMPE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

LIETUVIS LAIKRODININKAS
ŽUKAS ANTANAS
359A-8 Ave., Ville Lasalle, Que. TR 4321
Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Lietuviška moterų kirpykla
DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).
2521 CENTRE St., Montreal. FItzroy 3292.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.
EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždėdami jiems „Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.
Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną order į paimame iš namų ir pristatome į namus.
Už mūsų atliktą darbą garantuojame.
Dėl informacijų prašome telefuonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.
Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučialiūnas,
A. Majauskas.
MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

BELLAZZI — LAMY, INC
TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

BRONIUS AMBAKAS
SPECIALISTAS IŠ EUROPOS
BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ dėjime
MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.
Vakarais 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.
KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

SEKITE NAUJAS MADAS
UŽSISAKYKITE
KOSTIUMĄ
geriausios angliškos medžiagos iš naujausių audinių.
PRITAIKOME KELNES prie jūsų švarko.
GARANTUOTAS DARBAS.
Galima ir kreditan.

VALOME - PROSIJAME
PAIMAME IŠ NAMŲ IR PRISTATOME.

NICK'S TAILOR SHOP
PATAISYMŲ EKSPERTAI.
Lietuvis vedėjas: P. KVIETKAUSKAS.
616 CHARRON WI 8013

Siuvėjas
P. ŠIDLAUSKAS
PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE.
ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.
UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.
Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022
1124 Chenneville St. Apt. 2 (kampas Bleury ir Dorchester)
MONTREAL

CALGARY, Alta.

CALGARIO APŽVALGA.

Gegužės 29 d. Calgaryje buvo Calgario Lietuvių Dr-jos surengti šokiai su puikia muzika ir bufetu.

Sekančią dieną (sekmadienį) įvyko tos dr-jos metinis susirinkimas, kuriame buvo renkama nauja valdyba. Į naująją valdybą įėjo šie asmenys ir pasiskirstė pareigomis: Bill Jauga — pirmininkas, Petras Stakėnas — vicepirm., Ant. Kučinskas — sekr., Kęstutis Dubauskas — koresp. sekr., J. Vaičiulis ir St. Riauka —direktoriais, Just. Andersonas — iždin.

Apie Calgario Lietuvių Dr-ją ir jos trumpą istoriją jau buvo anksčiau rašyta, tad jos nekartosiu, bet tik paduosiu jos metinę apžvalgą. Senąją valdybą sudarė šie nariai: Bill Jauga —pirm., P. Stakėnas — vicep., Ir. Nekrošytė — koresp. sekr., Just. Andersonas — izd., A. Kučinskas — sek., Jurgis Vaičiulis ir Frank Beniušis — direktoriai.

Išvykus Ir. Nekrošytei iš Calgario, jos vietą užėmė R. Barkauskas. Fr. Beniušiui pasitraukus iš pareigų, jo vietą užėmė Kęst. Dubauskas.

Šie visi suminėti v-bos nariai dirbo jiems pavestą darbą su pasiryžimu ir geležine kantrybe, užmiršdami asmeninius ginčus ar priekaištus. Su narių pagelba ir v-bos užsispyrimu, Calgario Liet. dr-ja per metų laiką atliko sunkų, bet didelį darbą. V-ba darbą pradėjo su 39 nariais, šiandien jau priskaitoma per 60 narių. Dr-jos narių sus-mų būta viso keturių. V-bos sus-kimų per metų laiką buvo 13. Šokių per tą laiką surengta 6. Piknikai buvo numatyti 2, bet dėl blogo oro neįvyko. Surengtos puikios išleistuvės Ir. Nekrošytei.

V-ba surengė gražų vasario 16-sios minėjimą, pakviesdama kitų tautybių atstovus ir Calgario Kanados pilietybės prezidentą Mr. Banffi. Pasirūpino, kad būtų vaidinimai ir lietuviškos pamaldos.

Be to, v-ba rūpinosi pasiųsti atstovus ir vėliavą, kad lietuvių vardas būtų žinomas Calgaryje ir visoje Kanadoje.

Aš manau, kad skaitytojui bus įdomu žinot ir tos dr-jos finansinį stovį.

Iš senosios v-bos, kuri dirbo darbą šioje Albertos provincijoje trejus metus, buvo perimta turto už 137.80 dol., pinigais 456,72 dol. Bendra suma siekė 594,52 dol.

Per metų laiką ši v-ba įsigijo turto už 573,25 dol. Bendras kapitalas pinigais šiandien yra (apytikriai) 437 dol. Visas šios dr-jos turtas ir pinigais yra įkainojamas 1010,52 dol. Vienu žodžiu, per metų laiką ši valdyba padarė gryno pelno 516,05.

Iš tų pajamų buvo pasiųsta aukos labdaros draugijoms ir perkamos gėlės sergantiems lietuviams, kurie tik pateko į Calgario ligoninę.

Tad tam kartui tiek apie Calgario Lietuvių Draugiją.

Pakeleivis.

St. CATHARINES, Ont.

JUBILĖJINIŲ MARIJOS METŲ MINĖJIMAS.

Niagaros pusiasalio lietuviai katalikai Dievo Motinos Marijos Nekalto Prasidėjimo dogmos paskelbimo sukaktį pamiršo šventėje. Jungtinis parapijų — St. Catharines, Welland, Niagara Falls, Buffalo — komitetas rūpinsis programa, kad tinkamai būtų pagerbta Dangiškoji Motina, prašant laisvės mūsų kenčiančiai Tėvynei.

Krikštas

Birželio 26 d. buvo pakrikštytas V. G. Daraškų sūnus vardu Algirdas-Antanas. Kūmai buvo J. Stankevičienė ir A. Parumis. Gražus krikštynų bankетas įvyko Daraškų bute.

Pakviestas kapelionu

Kun. B. Mikalauskas, O. F. M., Niagaros pusiasalio lietuvių klebonas, pakviestas seserų Karmeličių kapelionu.

Gegužinė

Didesnė Niagaros apylinkės lietuvių gegužinė ruošiama liepos 25 d., sekmadienį, Bielūnų ūkyje, prie kelio R. R. 1.

Rašo skaitytojai

„PASISAKYMAI DĖL EVOLIUCIJOS".

„N. L." Nr. 25 (IV-23) spaudos apžvalgoje patiekia tokiu pat užvardinimu straipsnį apie evoliuciją. Kadangi straipsnis nėra pasirašytas, redaktorius imasi už jį atsakomybės. Man rūpi ne demagoginė puse, bet jieškojimas tiesos, su kuria autorius žiauriai prasilenkia ir gale net išjuokia tuos, kurie patiekia tikriausiai kitokią propoziciją arba tvirtinimą, negu pats autorius pradžioje savo straipsnio.

Visų pirma, pats evoliucijos apibrėžimas, už kurį kalba autoriaus patiekti argumentai, yra ne gyvybės kitimo mokslas, pagal kurį vienos rūšies gyvybė išsivystė iš kitų ir kad jos nuolat kinta (t. y. gyvybės), bet mokslas yra visų daiktų, organinių ir neorganinių, vystymąsi iš paprastumo iki tobulumo, apie palaipsnį keitimąsi iš paprastos iki sudėtingos padėties ir turinčios augštesnį charakterį. Taigi, yra daiktų, ne gyvybių vystymasis, ne apima ir neorganinius daiktus, kurie neturi savyje jokios gyvybės.

Antra, autorius sako, kad prieš 50 metų evoliucija buvo laikoma baisia bedievybe. Jeigu autorius kalba apie materialistinį evoliucionizmą ir savaimingą generaciją, savaime aišku, kad nereikia nei 50 metų atgal žengti, bet ir šiandien tokia evoliucija yra didžiausia bedievybė. Norėtume matyti nors vieną argumentą patiektą paties autoriaus, tada žinotume, apie kokį evoliucionizmą jisai kalba. Straipsnyje niekur nesimato, kad autorius kalbėtų už kitokią, t. y., ne materialistinę evoliuciją, nes niekur nesumini augštesnės priežasties. Todėl autoriaus patiekta evoliucija yra tikrai įdomi, nes jis tik megdžioja kitus ir patvirtina patį faktą, bet ne jo esmę.

Pradžioje autorius sako, kad evoliucijos klausimas yra tik mokslo reikalas, vėliau supainioja visus tris aspektus: mokslinį, filosofinį ir teologinį, nes vadovaujasi Darwino, kun. Vaitkaus ir Popiečiaus tvirtinimais (bei kitų), t. y. mokslininkų, filosofų ir teologų argumentais. Iš to aiškėja, kad autorius prieštarauja pats sau, arba apie evoliuciją labai mažai tenusimano. Lauksime tolimesnių pasisakymų!

Tvirtinimas, kad šiandien kunigai, vyskupai, katalikiškojo mokslo autoritetai ir net pats Popiežius jau nepriešingi mokslui, skuris teigia, kad **pirmas** (mano pabr.) žmogus **galėjo** išsivystyti iš kitų gyvių, kaip teigia tūli mokslininkai evoliucionistai, yra teisingas, jei mes evoliuciją suprasime ne materialistine prasme. Pažiūrėsime, kuo savo evoliuciją parems pats autorius ir kaip įrodys jos esmę, tikrumą, nes pasakymas, kad evoliucija egzistuoja, dar nieko neduoda konkretaus.

J. Benius.

Red. prierašas. P. J. Beniaus komentuojamasis autorius nelaiko savęs neklaidingu ir todėl neklystamai autoritetingu, kaip laikosi J. Benius. Jis yra studijavęs evoliucijos mokslą, bet kadangi pats mokslas, nors jau geroką amžių turėdamas, vis dar nėra visų pripažintas ir bažnyčios autoritetų tiktai dabar imamas oficialiai minėti, tuo tarpu, nei teigiant jo, nei neigiant, taigi — laukiant, kad ateitis daugiau ką išryškins, — tai ir J. Beniaus komentuojama sis autorius yra daugiau linkęs į santūrumą. Jis tiktai konstatavo naujesnius faktus.

Nors p. Benius kalba labai autoritetingai, bet vis dėlto jam patartina būtų pastudijuoti, bent gerame žodyne arba enciklopedijoje paskaityti apie evoliuciją. Trumpai čia galima pasakyti, kad žodis evoliucija naudojamas ne viena prasme, bet jo kilmė ir pagrindinė esmė yra kilusi iš biologijos mokslų ir savo kilme liečia gyvąją gamtą, ne bendrai visą gamtą, kaip teigia p. Benius. Ir biologijoj šis procesas ne būtinai reiškia „palaipsnį keitimąsi iš paprastos iki sudėtingos padėties", nes biologija žino ir redukcijos procesų, jau nekalbant apie J. Beniaus apimties evoliucijos supratimą, kai negyvojoje gamtoje nuolat vyksta ne tiktai formavimosi, bet ir irimo procesai, kitimas iš augštesnės būsenos į žemesnę.

J. Beniui, kaip matyti iš jo straipsnio (p. Benius klausia: „apie kokį evoliucionizmą jis kalba"), rūpi ne evoliucijos klausimas, bet to klausimo aiškinimas. Betgi, kaip ir kas beaiškintų: deistai — Dievo gamtai duotąja galia, ar nedeistai— gamtos galiomis, ar dar kokių kitokių pažiūrų — dar kaip nors, — nuo to evoliucijos esmė nė kiek nekinta. Kinta tiktai pažiūros į ją. Kas pripažįsta evoliuciją, tas pripažįsta jos faktą, o aiškinimas, vienokis ar kitokis, to fakto nepakeis, ir visi su juo turės skaitytis. B. Benius susirūpinęs evoliucijos aiškinimu, ne pačia evoliucija, tikrai pats bus „paklydęs tarp trijų pušų" — kaip jis pats sako, „mokslininkų, filosofų ir teologų", kurie visi, kaip ir kuris iš jų evoliucijos priežastis aiškintų, nuo to evoliucija nepasidarys kitokia, nes ji yra, jeigu yra, ir bus tokia, kokia yra.

Kalbant apie evoliuciją, kaip apie mokslą, yra svarbu ją pripažinti arba atmesti, o jos aiškinimas jai absoliučiai nieko neduoda.

J. Beniaus komentuojamasis autorius patiekė naujesnius faktus ir jokios intencijos ką nors išjuokti neturėjo. Jis konstatavo faktą, kad apie evoliuciją dabar pradeda kalbėti tie, kurie anksčiau apie tai nekalbėdavo. Tai yra faktas, o ne pajuoka. Bendrai mokslo dalykai yra ne lengvų žmogaus smegenims studijų jieškojimų, amžiais besitęsiančių svarstymų ir net tų lų kovų vaisius, todėl iš jų nėra pagrindo juokauti. Ir J. Beniui į šiuos gyvenimo dalykus reikė tų žiūrėti objektyviomis akimis ir gera valia, — tada ir kitų pasisakymuose jis galės rasti daugiau geros valios.

NUO LENINO...

Atkelta iš 3-čio puslapio.

žymiausioji figūra trijų, penkių ar dešimties sekretorių tarpe, tai užsienis, kai kas ir Sovietų Sąjungoje, o gal net ir pats Malenkov, manė, kad tos galingos mašinos rankena yra jo rankose. Bet dažnai esti, kad tūlas centrinis mechanizmas yra mašinos veikimo raktas, ir kai to rakto nėra, mašina daugiau neveikia. Stalinas buvo tas centrinis mechanizmas. Jam mirus, tuojau paaiškėjo, kad niekas kitas vienas negali valdyti partijos mašinos.

Prasideda...

Keletą dienų Malenkov veikė taip, lyg jis būtų tikrasis raktas, ir atrodė, kad partija veikia gerai. Vienai dienai praėjus nuo Stalino mirties, „Pravda" savo vedamajame pacitavo menkutį, bet drąsų, pamokymą taip, kaip anksčiau cituodavo Staliną. Tą patį ji padarė kovo mėnesio 7, 8 ir 9. „Izvestia" kovo 9 d. laidoje įdėjo Stalino bei Malenkovo portretus su maža mergaite. „Pravda" kovo 10 d. laidoje įdėjo permontuotą fotografiją, rodančią tris didžiuosius—Staliną, Mao-Tse-tung ir Malenkovą, — stovinčius pasirašant Kinijos - Sovietų sutartį. Patikrinus fotografijos originalą, pasirodė, kad Berija, Molotov ir Vyšinskis, kuris tą sutartį pasirašė, ir daug kitų buvo iš fotografijos iškirpti. „Sovfoto" išleido Malenkovo portretą, kuriame tiūksta dviejų iš jo turimų trijų pagurklių, žodžiu, perkarpymo operacija prasidėjo.

Bus daugiau.

„Gintaras" atostogose

Lietuvių meno mėgėjų grupė „Gintaras" išsiskirstė porai mėnesių atostogų. Tolimesnį savo veikimą pradės rugsejo 12 dieną.

PADĖKOS

Nuoširdžiai dėkojame visoms ponioms ir panelėms dalyvavusioms mums suruoštame priešvestuviniame pobūvyje ir apdovanojusiomis mus vertingomis dovanomis.

Ypatingai norime padėkoti ponioms, kurios pasistengė šį parengimą padaryti sėkmingą. Mes visuomet atsiminsime ir vertinsime Jūsų dovanas.

R. Mikšytė ir A. Valentine.

W. A. LENCKI,
B. A., L. L. B.
TEISININKAS —
Advokatas — Notaras
100 Adelaide St. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

A. E. McKAGUE
Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395
201 Northern Ontario Bld.
303 Bay Street.
TORONTO 1, Ontario.

B. SERGAUTIS
REAL ESTATE & GENERAL INSURANCE
870 COLLEGE ST. — Telef. OL 6381, OL 6382.
Šios savaitės namai skubiam pardavimui:
$17.500. Montrose, atsk., mūr., 8 kamb., 2 virt., 2 vonios, parketas, veranda. Vienas mortgidžius, įmokėti $ 6.000.
$15.000. High Park-Runnymede. Atskiras, rugbrick, 7 dideli kambariai per 2 augštus, 2 mod. virtuvės, vand.-alyva šildomas, garažas; įmokėti $5.000.
$16.900. Linolne A., atsk. g. mūro, 9 kmb., did. ir švies.; 2 virt., parketas; įmokėti $5.000.
1. Namai pardavimui
Greitas ir sąžiningas patarnavimas perkant bei parduodant namus įvairiose miesto dalyse.
2. Paskolos
Parūpinami pinigai įmokėjimui. Sukeliamos paskolos. Paskolos statybininkams ir NHA paskolos.
3. Insurance
Namų, baldų, mašinų draudimas. Įvairus draudimas: ligos, nelaimingų atsitikimų atvejais ir tt.
Taip pat duodamos informacijos nedarbo dienomis po pamaldų.
KREIPTIS OL 6381.

Jei norite PARDUOTI AR PIRKTI NAMĄ ir sunkiai Jums sekasi, bandykite paskambinti mums.
Štai tik keletas pavyzdžių:
$1.600 įmokėti, St. Clare-Dufferin, 4 k. mūr. namas, pilna kaina $10.000.
$4.000 įmokėti, Bloor-Dufferin, atskiras 8 k. per du augštus mūr. n., tvarkin. užlaikytas, pilna k. $16.000.
$5.000 įmokėti, Queen-Dovercourt, 10 k. mūr. namas, įvažiavimas į kiemą, g. paj.; pilna kaina $15.500.
$5.500 įmokėti, H. Park, 9 k., gerų plytų namas, vand. šild., gerai užlaikytas; pilna kaina $15.500.
$6.000 įmokėti, Dundas-Dovercourt, 10 k. mūrinis namas su baldais, geros pajamos; pilna kaina $14.500.
MES SKOLINAME pinigus įmokėjimui padidinti vien ntik už Jūsų parašą. Galime paskolinti tiek, kiek Jūs turite savo pinigų įmokėjimui. Pvz. jei Jūs turite $2.000, galime paskolinti Jums kitus $2.000; Jei Jūs norite $3.000 galime paskolinti kitus $3.000.
Įstaigos tel.: OL. 7996 arba OL. 7997
BALTAKYS Namų telef. LL 3810.
PLIOPLYS Namų telef. RO 3345.
POŠIUS MACIUNSKAS ZIGMANTAS
Namų telef. JU 7558.
J. KARPIS
REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1609 DUNDAS Str. W (kampas Dundas-Brock) Toronto

GERIAU PAS LIETUVĮ, NEGU SVETIMTAUTĮ!
Visais auto remonto reikalais mielai pasirengęs padėti
Imperial Auto Collision
Pilnas DUCO ir DELUX užbaigimas.
PATARIMAI DUODAMI NEMOKAMAI.
Mūsų specialybė—auto korpuso (body and fender) darbai.
Pakraunamos gazo-alyvos baterijos. Sureguliuojami ratai.
561-567 KEELE ST. TEL. JUnction 4773
1½ Block South of Ct. Clair Namų tel. CE. 1-3444.
TOROTO, Ont. SAV. G. KERAITIS.

VIENYBĖJE — GALYBĖ
TAUPYK
LIETUVIŠKAME KREDITO KOOPERATYVE
Indėliai apdraustį. Augštos palūkanos.
Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. KE 3027.

KE 1118
J. GREEN
REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER
933 Bloor St. W. Tornoto.
Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

LA 7570
WILLIAM BENDENA
REAL ESTATE
1555 Dundas St. W. (kampas Sheridan) Toronto.
Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

DANUTĖ STRAZDAITĖ
321 Oakwood Ave., Toronto, 10.
GORDON'S BEAUTY SALON
Daro pusmetines ir įvairias vienkartines šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Dr. A.Pacevičius
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto
Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.
Kontraktorius K. TRUMPICKAS
Įrengiami naujį visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moderniškas alyva apšildomas ir pilnai automatiškas. Įrengiami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis. ir taisomi seni apšildymai.
Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių.
Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl ĮRENGIMAI DAROMI ŽYMIAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR IŠSIMOKĖJIMUI DVIEMS METAMS.
VISI PATARIMAI VELTUI.
Užsakymai priimami:
Hamiltone: 18 Spadina Ave. Tel. LI 9—2035
Toronte: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS
Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių angliškų ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.
ED. KONDRATAS.
1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

DR. ONA VALAITIENĖ
57 Burris St., Hamilton, Ont.
Priima ligonius ir gimdyves
1—3, 6—8 po pietų ir pagal susitarimą.
Tel. J. A. 88275

HAMILTON

LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESAS HAMILTONE

praėjo labai gražiai. Eisenoje iš lietuvių bažnyčios į katedrą dalyvavo apie pustrečio tūkstančio žmonių, katedra buvo pilna žmonių. Iškilmėje dalyvavo J. E. Vyskupas V. Brizgys, miesto atstovai ir tt.

Po pamaldų King salėje buvo akademija, kurios metu ilgą kalbą pasakė VLIKo pirmininkas prel. M. Krupavičius.

Po to dar buvo bendra vakarienė, kurioje dalyvavo miesto atstovai, parlamento atstovai ir kt.

EVANGELIKŲ PAMALDOS HAMILTONE.

Pranešama, kad lietuvių evangelikų pamaldos Hamiltone įvyks liepos 11 dieną, 1 val. po pietų Ev.-liuteronų bažnyčioje, Maine St. E. ir Waxford Ave kampas. Pamaldas laikys kun. Dagys.

VANCUVER, B.C.

TRAGIŠKAI ŽUVO DU LIETUVIAI.

Tragiškomis aplinkybėmis neapgailestingoji mirtis šiomis dienomis išplėšė iš Vancouverio lietuvių tarpo du kolonijos narius pačiame amžiaus žydėjime. Praėjusį sekmadienį nuo Britų Kolumbijos kalnynuose betirpstančio sniego patvinusioje Fraser upėje nuskendo 34 metų amžiaus Jonas Žemaitis ir 28 metų amžiaus Jonas Bulvonas. Tragedijos liudininkai policijos organams suteikė sekantį įvykių eigos aprašymą.

Devynių asmenų lietuvių grupė sekmadienį automašinomis buvo išvykusi iš Vancouverio į provinciją. Jie pradžioje bandė žuklautojų laimę prie Fraser upės tilto, o vėliau persikėlė meškerioti ant bepluduriuojančių popiermaikių rąstų šiaurinėje Fraser upės įtakoje netoli Westminster autostrados ir River plento sankryžos, prie Lulu salos rytinio iškyšulio.

Vakarui artėjant nuo popiermalkių plausto staiga į vandenį įkrito jauniausias meškeriotojas — 7 metų amžiaus Vilius Žemaitis. Upė toje vietoje yra gili ir srovė labai stipri. Vaikas plaukti nemoka. Nieko nelaukdamas sūnaus gelbėti į ledinuotą vandenį su rūbais šoko Jonas Žemaitis. Juo pasekė ir Jonas Bulovnas, kitas pikniko dalyvis. Tėvui pasisekė savo mažametį sūnų nutverti. Bet tik trumpam. Akimirkų bėgyje stiprūs vandens sūkuriai abu herojiškus vyrus siaubo pagautų žmonų, vaikų bei šeimos draugų akyvaizdoje nutraukė bedugnėn.

Matydamas katastrofą, vaikų gelbėti šoko kitas iškylos dalyvis — Jonas Baleišis. Jam pasisekė beskęstantį vaiką paskutiniu momentu ištraukti sausumon.

Nuskendusių dviejų lietuvių lavonai Kanados Karališkosios Raitosios Policijos (R. C. M. P.) valdininkų buvo rasti po trijų valandų jieškojimo apie trisdešimt pėdų nuo kratno. Jono Žemaičio rankinis laikrodis rodė tragedijos laiką — jis buvo sustojęs 10 minučių po šeštos.

Nuskendusieji buvo atvykę po antro pasaulinio karo į Kanadą iš Vakarų Europos. Jonas Žemaitis gyveno 722 East Sevent Avenue, Jonas Bulvonas — 475 North Garden Drive, Vancouveryje. Abudu dirbo prie Kemano tunelio kasimo. J. Žemaitis paliko beliūdinčią žmoną Olgą ir du mažamečius sūnus. Tragiškai pasibaigusiame žuklavimo piknike dalyvavo ir Kazys Raulinaitis iš Vancouverio.

Jonas J. Juškaitis.

LONDON, Ont.

PAVYKĖS TAUTŲ FESTIVALIS.

Birželio 25 d. Londono Victoria parke įvyko tikrai nusisekęs ir reto spalvingumo įvairių tautų koncertas.

Pasiradymą pradėjo lenkų ateivių vaikai ir paaugliai tautiniais šokiais. Vietinius šokius — Square dances gražiai pademonstravo Public School — Northdale mokiniai. Latvių tautinių šokių grupė taip pat scenon išėjo su tautiniais šokiais. Kaip suaugę pašoko, žinoma daug darniau. Atmainai scenoje pasirodė vokiečių vyrų choras, padainavęs keletą Beethoveno bei Mozarto kūrinių.

Lietuvių tautinių šokių grupė sutikta gausiais aplodismentais. Ji, kaip paprastai, pasirodė savo reikiamoje augštumoj ir labai darniai pašoko: kubilą, rugelius ir Kalvelį.

Reikėtų pažymėti skotus, kurie šiemet pirmą kartą pasirodė tautų festivalyje. Jų šokiai, nors ir lėtoko tempo, reikalauja iš šokėjų daug pastangų. Pažymėtina, kad saviškiams grojo neblogas skotų orkestras.

Ukrainiečiai užbaigė šį gražų ir spalvingą koncertą. Jų miklumą ir „pritūpimus" publika apdovanojo gausiomis katutėmis.

Publikos atsilankė daug, nors buvo darbo diena ir pradžioje koncerto net buvo pradėję lyti.

J. E-tas.

SUSIRŪPINIMAS BALTŲ FEDERACIJA.

Iš Baltų Federacijos veiklos. Lietuvos Laisvės Komitetui New Yerke prašant, Baltų Federacijos pirmininkas dr. Martynas Anysas šiomis dienomis pasiuntė jo paruoštą Baltijos Federacijos Konstitucijos projektą minėti laisvinimo įstaigai.

LL Komitetas numato padaryti projekto vertimus anglų, estų, latvių ir gal vokiečių kalbomis juos multiplikuoti ir plačiau paskleisti suinteresuotiems pabaltiečių sluogsniams ir spaudai.

Minėtas komitetas toliau numato angliską tekstą atspausdinti dabar New-Yorke leidžiamame žurnale „Baltic Revue".

Diplomatijos šefas p. Lozoraitis taip pat pageidavo gauti projektą, kad galėtų su juo susipažinti ir jį aptarti su savo Pabaltijo kolegomis Romoje.

Adamonis ir Budriūnas
DISTRICT ESTATE BROKERS

Namai pardavimui:

Rosemounte:

2-jų šeimų po 5 kmb. „Duplex" — 1-mas augštas su centr. šild. 2-jų m. Kaina 15.500 dol. Įmokėti 7.000 d.

3-rd Ave. „Triplex". 9 mt. su garažu. Namo I-as aug šildomas. Geros paj. Kaina 19.000 dol. Įmokėti 9.000 d.

18 Ave. 4-rių š., Naujas namas. Geros paj. Kaina 22.000 dol. Įmokėti 10.000 d.

Verdune:

Woodland st. 2-jų šeimų, po 5kmb., 15 metų gerame stovy. Kaina 12.500 dol. Įmokėti apie 6.000 dol.

Cote St. Paul:

Woodland Ave. 2-ju šeimų Duplex po 4½ ir 5 kmb., pusiau atsk. naujas namas. Kaina 15.500 dol. Įmokėti 5.000 dol.

St. Michel:

Marquette St. 2-jų šeimų duplex po 4 kmb. Naujas. Kaina 14.200 d. Įm. 4.000.

Snowdown:

2-jų š. naujas „Duplex" po 5½ kmb., cen. šild., pusiau atskiras. Garažas. Kaina 21.5000 d. Įmok. 9.000 d. Labai gražioje vietoje.

Vasarvietės:

1. Geralton Lake, nauj. pastatas, 4 kmb. už 2.500 dol.
2. Val David prie Golden Lake, už 3.000 dol.
3. Square Lake, 2 past., po 4 kmb., su visais baldais už 5.000 dol.

Žemė pardavimui:

Rosemounte:

42 Ave. 50X75 lotas 1.800.
Belanger St. 90X77 už 3.000
Beaubien 131X100 55 ct. kv. p.

Snowdown:

Plamadon St. 40X100 3.000

Ahuntsic:

Gouin Blvd. 125X75 6.500

Cote St. Paul:

Eagan St. 50X90 2.000 dol.
Rockland 25X90 1.000 dol.

Paskolos namams:

iš 5½% netoli užbaigimo ir iš 6% statybos eigoje. 50% namo vertės, gyvenamiems namams ir kit. pastatams. Taip pat 2-ji mortage.

Praktiški patarimai sekmadieniais po pamaldų A. V. Parapijos salėje šalia kiosko.

NORĖDAMI PARDUOTI AR PIRKTI KREIPKITĖS Į PIRMĄJĄ MONTREALY LIETUVIŲ REAL ESTATE ĮSTAIGĄ.

AGENTAI:

A. Gražys, RA 1-3148. 5725—16 Ave. Rosemount.
A. Puzarauskas DO 8507. 5559 Esplanade Ave.
A. Skrebutėnas PO 6-5407. 227—2 Ave., Villle Lasale.

MŪSŲ TIKSLAS — JUMS PADĖTI!
NAMAI — ŽEMĖ — PASKOLOS — DRAUDIMAS.
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 valan. vakaro.
ĮSTAIGA: 177 Sherbrooke St. W. kambarys 5. Montreal, Que.
TELEFONAI: PL 8501-2.
Res.:
P. ADAMONIS PO 6-6495. A. BUDRIŪNAS RA 7-2690.
1481 Valiquette, Verdun. 6810—24th Ave. Rosemount.

A.J. Norkeliūnas
(COMMISSIONER OF THE SUPERIOR COURT)
ĮVAIRIAUSI DRAUDIMAI
NAMAMS PASKOLOS
PATVIRTINTI VERRTIMAI
GREITAS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS per
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
Tel. RA 7-3120
5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

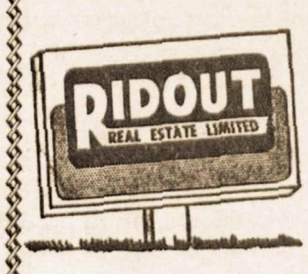

Visais nekilnojamo turto pirkimo bei pardavimo reikalais kreipkitės į didžiausios Kanadoje REAL ESTATE įstaigos atstovą Hamiltone
A. PRANCKEVIČIŲ.
Visokeriopas informacijas uteiks ir namų problemose jums patars.
Skambinkite ar užeikite į staigą
913 Main St. E. Hamilton tel. LI 9-4121.
RIDOUT
REAL ESTATE LIMITED
SKYRIAI: Toronto, Hamilton, London, Sarnia, Kitchener, Peterborgh, Richmond Hill.

DE LUXE DRY CLEANERS
143—8th AVENUE, LACHINE NE. 5-0303
Sav.: P. RUTKAUSKAS.

Kostiumas, Suknelė ar Skrybėlė $1.
Paimame iš namų ir pristatome į namus visame Montrealyje ir priemiesčiuose.
Darbą atliekame sąžiningai.
NE. 5-0303

Veda sktn. inž. J. Bulota.

VASAROS STOVYKLA.

Vokietijos Rajono lietuvių skautų stovykla šiemet prasidės liepos 16 d. ir norima, kad joje būtų bent dviejų savaičių. Tačiau tatai priklausys nuo ilgesnių, kurių Vokietijos Rajonas kaip ir neturi, nors stovyklą pradės su geromis viltimis, kad parama ateis iš užjūrio sesių ir brolių. Praeitų metų stovyklą praėjo ir išsilaikė puikiai, nes užjūrio sesės ir broliai buvo tikrai dosnūs. Savo lėšomis Vokietijos rajonas stovyklą išlaikyti įstengs tik kelias dienas.

Stovykla vyks prie Schriesheim'o, apie 20 km nuo Vasario 16 Gimnazijos. Bus įrengtos stovyklos sesėms ir broliams atskirai, tačiau stovyklos vadovybė bus bendra.

Lietuvių skautų brolijos vyr. skautininkas Stp. Kairys gražiame atsišaukime į brolius skautus ir vadovus daug mažiau šitaip sako:

— Grįžkite iš šių vasaros stovyklų dar geresniais lietuviais, kilnesniais žmonėmis, tvarkingesniais, nagingesniais ir daugiau pasiaukojančiais skautais... Stovyklos bus mūsų didžioji proga padaryti įnašą į kovą už mūsų tautos dvasinę gyvybę...

Sesės ir broliai, šių kilnių tikslų siekdami, suteikime gražią progą ir mūsų sesėms-broliams Vokietijoje tinkamai pastovyklauti. Būkime nemažiau dosnūs, kaip i rpernai. Aukas siųskime Vokietijos Rajono Vadeivai sktn. A. Venclauskui, (16) Lampertheim (Hessen), Huttenfehlt, Schloss Rennhof-Germany.

MENKOKI VAISIAI — PASISPAUSKIME!

Savo laiku „Skautų Aido" ir daugelio lietuviškų laikraščių skautams skirtuose skyreliuose buvo plačiai išdėstytas Vokietijos Rajono, „Aušros" tunto (prie Vasario 16 min.) būklo reikalingumas ir jo įrengimas. Prašyta užjūrio brolių ir sesių paramos.

Dabar, praėjus ilgokam laikui, Vokietijos Rajono Vadeiva praneša, kad kol kas būklio įrengimui gauta:

1) iš Londono, Ont. skautų per ps. A. Gešventą — 22 dol.

2) iš Clevelando (JAV) skautų per sktn. Šembergą — 50 dol.

Atrodo, kad mūsų didžiosios skautiškos tvirtovės Toronte, Chicagoj ir kitur dar nepajudėjo. Tačiau tikėtina, kad parama ateis ir „Aušros" tuntas savo būklą greit turės. **L. E-tas.**

SKAUTŲ LAIVO KRIKŠTYNOS.

Šį sekmadienį liepos 11 d. 3 val. p. p. jūros skautai kviečia Montrealio visuomenę atsilankyti į jų laivo krikštynas. Ta šventė įvyks Vaudreuil, 25 mylios nuo Montrealio. Atvykti kviečiama iš pat ryto, nes yra graži vieta maudytis. Vykstantiems savo mašinomis, važiuoti Highway No 2 link Toronto iki Dorion. Nuo čia pirmu keliu į dešinę sukti ir važiuoti iki Vaudreuil miestelio. Privažiavus bažnyčią, sukti dešinėn ir važiuoti paežeriu apie 1½ mylios iki skautų stovyklos.

Autobusai išeina iš Dorchester gatvės stoties 8.20; 10.30 ir 1.00 val. Traukiniai Can. Pacific 8.15; 9.20 ir 12.15; mūsų laiku. Can. National 8.45; 9.25 ir 1.15, mūsų laiku.

Traukiniai ir autobusai važiuoja iki Dorion, ten išlipus skautų stovykla dar apie 3 mylias kelio.

Montrealio Jūros skautai.

SKAUTŲ VASAROS

Montrealio Skautų Tuntas skelbia, kad vasaros stovykla įvyks liepos 24 — rugpjūčio 1 dienomis Laurentian kalnų gražioje St. Adolphe vietovėje. Stovyklavietė yra apie 55 mylias į šiaurę nuo Montrealio.

Stovyklos mokestis 10 dol. asmeniui, įskaitant transporto išlaidas. Iš šeimos vykstant daugiau negu vienam, šis mokestis sumažinamas iki 7.50 d. asmeniui. Registracija vedama iki liepos mėn. 18 d. pas sekančius vadovus: J. Piečaitį, tel. RA 2-4449, J. Ramanauską, tel. CL 2232, V. Paulių, tel. TV 7120.

Stovyklon priimami ir nes skautai vaikai tarp 7 ir 15 metų amžiaus. Jiems mokestis yra tas pat, kaip ir skautams.

Svečių diena yra skelbiama liepos mėn. 25 d. Montrealio visuomenė yra kviečiama šią dieną praleisti skautų tarpe.

Smulkesnės informacijos bus skelbiamos sekančiuose šio laikraščio numeriuose.

Tunt. pskt. **S. Naginionis.**

„NERINGOS" TUNTO STOVYKLA.

Kaip jau buvo skelbta, „Neringos" tunto stovykla įvyks nuo liepos 17 iki rugpjūčio 1 d. p. Skruibio ūkyje, apie 50 mylių nuo Montrealio. Stovyklos mokestis 12 dol. Kviečiamos vsios mergaitės nuo 7 metų amžiaus. Dar galima užsiregistruoti įmokant stovyklos mokestį pas: L. Gailevičių — RA 2-4410, K. Toliušį TR 1974, O. Gaurienę HE 6-0004, Aušros Vartų parapijoj ir „Nepr. Liet." redakcijoje. **Tuntininke.**

Geriausias ir prieinamiausias patarėjas yra spauda, — visokiu atveju kreipkitės į „Nepriklausomos Lietuvos" — redakciją. —

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS
D. E. BELANGER & SONS
15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE
GARANTUOTAS DARBAS.
259—3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

J. GRAŽYS
SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.
DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.
KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.
3910 St. ZOTIQUE, E.
RAymond 1—6005.
Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

MONTREAL

VISŲ MONTREALIO IR APYLINKIŲ LIETUVIŲ ŽINIAI.

Atvyksta VLIKo pirmininkas prelatas Mykolas Krupavičius.

VLIKo pirmininkas M. Krupavičius Toronte ir Hamiltone lankymąsi baigia trečiadienį, liepos 7 dieną, ir po to vyksta į Montrealį. Jeigu bus gautas lėktuvas, tai Pirmininkas Montrealy bus ketvirtadienio vakarą liepos 8 d.; jeigu lėktuvo negaus, tai vyks traukiniu ir tada Montrealį pasieks penktadienį rytą — 8 val. 30 min. ryto vasaros laiku.

Liepos 10 d., 4 val. po pietų bus viešas Pirmininko pranešimas visiems lietuvitms, A. Vartų par. salėje. Kviečiami visi lietuviai atsilankyti.

VLIKo pirmininkas turės pasitarimų su KLB Politiniu komitetu, Tautos Fondo atstovybe, ir kitomis organizacijomis, bet dėl to bus susižinota telefonu.

Šeštadienį, po pranešimo bus žymiajam svečiui pagerbti vakarienė į kurią taip pat kviečiami visi tautiečiai. Vakarienės reikalu prašoma registruotis pas KLB Ap. v-bos pirm. L. Balzarą tel.: PO 6-6232, „Nepriklausomos Lietuvos" redakcijoje tel.: HE 7920 ir pas kitus Valdybos narius.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS

gegužinė bus šį sekmadienį, liepos 11 d., 3 val. po pietų, prie kelio Nr. 3, ties Caughanawaga; pervažiavus per tiltą Mercier, sukti kairėn ir prie kelio bus gegužinės ženklai.

DAUG BESILANKANČIŲ IŠ TORONTO.

Šį savaitgalį daugelis tautiečių, pasinaudodami ilgomis atostogomis, lankėsi Montrealy. Du inžinieriai, abu Vytautai, Balsiai su žmonomis viešėjo pas pp. Kibirkščius, pp. inž. Balčiūnas — Šimonėlius ir inž. Dargį; p. Skirgaila pas pp. Kardelius, Pp. Balsiai vyko savo mašina, bet pakeliui, ties Cornvalle, turėjo nemalonumų, nes sunkvežimis jų mašiną sužalojo ir keleivius kiek sutrenkė, bet kadangi sužalotas bagažininkas, tai mašina veikė visai gerai, todėl svečiai iš Toronto, atsigavę nuo smūgio, galėjo aplankyti Montrealį ir apžiūrėti jo įdomybes.

Torontiečiai J. Cicėnas, A. Grigas, J. Urbonas ir p. Petrulis taip pat lankėsi Montrealy, lankė pažįstamus, bičiulius ir apžiūrėjo miesto grožybes. Visi svečiai iš Toronto aplankė ir NL redakciją.

KLB MONTREALIO APYL.

Valdybos 1954 mt. I-o pusmečio kasos balansas.

Pajamos: 1. Saldo 1954 m. vasario 6 d. — 171,71; 2. Pajamos 16 d. vasario m. — 276.33; 3. Mot. Dienos min. — 146,31; 4. 50 metų spaudos atgavimo minėjimo — 23.65; 5. Surinkta solidarumo mokesčio I-am pusmetyje — 138.60; 6. Dr. J. Mališkos auka 6.00. Viso pajamų: 762.60 dol.

Išlaidos: Raštinės — 3.52; Gėlės solistams — 4.20; Neokadnadiečių paroda — 10.75; p. E. Simonaičio kelionei paremti — 45.00; Šeštadieninės liet. mokyklos reikalams — 235.00; Perduota T. F. vasario 16 d. minėjimo pajamos — 276.33. Viso išlaidų: 574.80 dol.

Saldo 1954 mt. liepos m. 3 d. — 187,80; paskirta 4.7.54 m. Montrealio skaučių Tunto „Neringa" stovyklos reikalams — 80,00 dol. Kasoje lieka: 107,80 dol.

KLB Montrealio Apyl. V-ba.

DR. ST. DAUKŠA,

gavęs visas valstybines Kanados advokato teises, kviestųjų svečių būry pasidžiaugė nemažu laimėjimu, turinčiu vsuomenišką prasmę. Ta proga jį pasveikino AV klebonas kun. dr. J. Kubilius, J. Žmuidzinas, p. Augštaitė, p. Gražys, J. Kardelis, įvertinę jo pasiryžimą, pastangas ir jo laimėjimus; vertingus ne tiktai jam, bet ir visai Montrealio lietuvių kolonijai. Atsakydamas į sveikinimus, naujas advokatas dr. St. Daukša priminė ir kitiems teisininkams, kad ir jie gali to pasiekti ir, dėkodamas už gražius sveikinimus, linkėjo jiems sėkmės.

MIRĖ liepos 6 d. Anelė Dovydaitytė-Danau. Laidotuvės per A. V. bažnyčią šeštadienį 9 v. ryto.

P. BARISA iš Ville Lasalle, pardavęs savo namus, išsikėlė i Iberville, kur nusipirko ūkį ir dabar statosi namus prie Richelieu upės.

16 METŲ sukaktuvių proga Genovaitei Kuprytei buvo padarytas 16 žvakių gesinimo subuvimas, kuriame dalyvavo apie 60 jos vienminčių. Subuvimas buvo jaunuoliškai gražus ir linksmas.

IŠNUOMOJAMAS dvigubas arba viengubas kambarys, **3523 St. Urban St.,** Teirautis telefonu: **HE 0106.**

IŠNUOMOJAMAS kambarys vienam, bet tinka ir vedusių porai, Verdune. Teirautis tel.: **HE 6719.**

PARDUODAMOS dvi krosnys - pečiai: vienas virti, malkomis-anglimis ir gazu, o kitas butui šildyti. Teirautis telefonu **TR 9768.**

PRANCŪZŲ KALBOS PAMOKOS
pas p. Bulotienę,
Ville Lasalle. Susitarus kelioms mokiniams, galėtų nuvykti į namus ir kitose miesto dalyse Susitarti tel. HE 3119.

SULLIVAN REALTIES Co.
1410 Guy St., tel. FI 6351
Perkant ar parduodant nejudomą turtą kreiptis pas mūsų **Lietuvį Atstovą**
JONĄ LUKOŠEVIČIŲ
Skambinti mūsų įstaigos ar jo namų telefonu **HE 7877.**
* * *
Pasirinkimas namų, ūkių ir vasarnamių įvairiose vietose.

Dr. J. ŠEGAMOGAS
CHIRURGINĖ ir BENDROJI PRAKTIKA
office 4906 Wellington
VERDUN. Tel. YO 3611.
val.: 11—12, 2—4, 6—9,
šeštadieniais 11—1
arba pagal susitarimą.
namų 1038 Osborne Av.
VERDUN. Tel.PO 6-9964

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALIŠKA
priima: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A., Verdun,
Telef.: TR 4547.

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS
Dr. R. CHARLAND
956 Sherbrooke E.
Telel.: FR 7684, EX 8822.

Dr.E.Andrukaitis
956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

PARDUODAMAS ŪKIS
su torbėsiais
80 akrų žemės, 3 mylios nuo Rigaud upės kranto. Kaina 4.000 dol., įmokėti 1.000 dol. Likusi dalis lengvam išsimokėjimui. Teirautis pos Mr. Cadieux, tel. Rigaud 644.

D.L.K. Vytauto Klubas

(2159-61 St. Catherine St. E.)

pranešа:

GEGUŽINĖ
J. VEKTERIO VASARVIETĖJE
sekmadienį, liepos 11 d.

neįvyks

GEGUŽINĖS VIETA IR LAIKAS BUS PASKELBTA VĖLIAU.

Klubo Valdyba.

AKTUALU VILASALIEČIAMS

2 kandidatai į Mokyklų Komisiją.

Mr. Hubert Bellazzi laukia vilasaliečių paramos tikslu atidaryti duris visuomenei į mokyklų komisijos posėdžius.

Jis rūpinsis Jūsų reikalais pagal geriausius savo sugebėjimus ir žiūrės, kad mokyklų komisija turėtų kompetentingą administraciją ne tik trečioje, bet ir visose seniūnijose.

Balsavimas įvyks **pirmadienį, liepos 12 d. Notre Dame du Secre Coeur mokykloje, Edward St., tarp 8 val. ryto ir 6 val. p. p.**

Esame tikri, kad mūsų gerai žinomas biznierius Mr. Hubert Bellazzi bus Jūsų išrinktas Jūsų interesų atstovavimui Mokyklų Komisijoje.

GRAŽI „N. L." GEGUŽINĖ

Pirmoji „NL" gegužinė arba piknikas liepos 4 d. praėjo labai gražiai ir geroje nuotaikoje. Suvažiavo per 100 mašinų, kurios atsivežė apie 600 tautiečių. Šį kartą nemažas būrys tautiečių jau atvyko ir užmiestiniais autobusais, kurie šią vietovę pasiekia kas valandą.

Į pikniką atsilankė ne tiktai Montrealio ir artimųjų apylinkių, bet ir iš tolimesnių apylinkių ir iš Amerikos Jungtinių Valstybių. Iš Omahos buvo pas pp. Gapučius viešinti Fele Pabilionytė, iš Detroito Pr. Marcinkevičius, pp. Grušų šeima iš Brocktono, Mass., iš Clevelando Antanas Graužinis, viešis pas Petrą Šukį, iš Hyacyntho činčilų augintojas p. Guobys (puikia savo mašina) su p. Ruzgu. Iš Montrealio apylinkės lankėsi tabako augintojas, atsikėlęs čia iš Tillsonburgo, Ont., apylinkės p. Jakniūnas su šeima su pp. Juškevičiais. Jo tabako ūkis netoli nuo p. Vekterio vasarvietės. Buvo atsilankiusių net iš Sudburio B. Žilinskas, iš SS Marie p. Švilpa. Taip gražiai apdovanojo.

gi buvo mūsų kaimynų ukrainiečių, kurie mums visada simmums visada simpatizuoja.

Pikniko metu vyko varžybos, kurių vienos nenumatytos. J. Mačionis pasiūlė keisą alaus tam drąsuoliui, kuris įlips į augštą, storą medį. Vyrai bijojo lipti, bet p. Žukienė, žinomojo mūsų laikrodininko p. Žuko žmona, kaip voverė įskore į augščiausią medžio viršūnę ir laimėjo prizą.

patizuoja.

žmona, kaip voverė įsikore į

J. Parojus tarė apie spaudą gražų žodį.

Plaukimo varžybose dalyvavo būrys jaunuolių. Pirmu į nurodytą punktą nuplaukė studentas p. Klimas, antru p. Ptašinskas. Jie abu premijuoti. Rungtynes vykdė Albinas Markevičius.

Šokiams premijuoti buvo sudaryta komisija iš L. Barausko, Zemlickienės ir J. Parojaus. Buvo premijuotos trijų šokių geriausios poros: Suktinio pirmąją premiją gavo pp. Rainauskų jaunoji pora, polkos p. Jaspelkis su Petruliene ir valso V. Piečaitis su p. Kličiute.

Vyko šokiai dviejose vietose. Bet kadangi diena buvo graži ir saulė padangėmis ritinėjosi, ypač apie vidudienį, tai daugelis šildėsi smėlėtame pliaže, šiemet bendrai šykščioje saulutėje, kiti maudėsi pp. Vekterių naujame ežere, na ir visi vaišinosi, vieni kitus lankė, mezgė nauja spažintis, atnaujino senąsias. Ir taip visa diena nepastebimai sutirpo besilėdžiančioje saulutėje.

Mums talkino p. Girinienė su p. Džiugu ir H. Šulmistraite su p. Viskantu, o transportavo labai gražiai vystą medžio darbus p. Kiaušas su pp. Šiaučiuliais, Baltic'os savininkai. Visiems, visiems nuoširdus ačiū.

P. JONYS-Januškevičius, viešis pas pusbrolį p. Januškevičių, lankėsi NL redakcijoje. Jis gyvena Riverside, N. J. Amerikoje ir su žmona šį savaitgalį praleido Montrealy.

P. JAKAITIS Jonas su žmona Elzbieta ir p. Mery Petronienė, lankė Montrealy pp. Safrončikus, pp. Kažukauskus, pp. Valentus ir pp. Balčiūnus. P. Jakiatis Brooklyne turi groserniją ir bučernią, bet gyvena Long Island, kur turi savo namus. P. Jakaitis su p. Kažukausku lankėsi NL redakcijoje ir paaukojo 2 dol.

Pp. PODERIAI — Jonas ir Adelė-Jonė Kisielytė lankėsi iš New Yorko Montrealy ir „NL" red. paaukojo 2 dol.

TUOKIASI Albertas Gurinskas su Jone Dūdonaite. Šiai draugės suruošė mergvakarį ir

J. VEKTERIS

kviečia visus lietuvius į savo **vasarvietę** pasinaudoti vasaros malonumais ir atsikvėpti gamtos aplinkumoje.

VEIKIA ežeras su maudynėmis ir tramplynu; **restoranas** su lietuviškomis dešromis, kumpiais ir tt. Savo karvės duoda natūralų pieną. **Dvi aikštės šokti** — dengta ir po atviru dangum. Čia pat **miškas ir vasarnamiai,** kuriuose galima ilsėtis.

Kasdien galima pasinaudoti visais patogumais ir malonumais.

Iš Montrealio vykti ligi Mascouche miestelio, nuo kur už pusmylio vasarvietę rodo rodyklės — **J. Vekteris.**

Telef.: Mascouche 23 Ring 5.

VISI maloniai kviečiami atsilankyti. **Savininkas.**

TORONTO

„VARPAS" IR ŠOKIŲ GRUPĖ 15-KOS TAUTŲ KONCERTE.

Liepos 17 d. parodos aikštėje įvyksta policijos šventė, kurioje dalyvauja ir mūsų choras „Varpas", 75 balsai. Ta proga dienraštis „Daily Star" išspaus dino platų aprašymą, kuriame paminėtas ne vien tik choras, bet aprašyti moterų tautiniai rūbai, gintariniai karoliai ir tt. Čia pat buvo įdėti ir 3-jų chorisčių, pasipuošusių tautiniais rūbais, A. Venckutės, J. Čepaitės ir D. Kaškelienės nuotrauką. Šventėje dalyvauja ir mūsų šokėjų grupė susidedanti iš 12 asmenų.

Toje šventėje dalyvaus iš viso 15-os tautų, šokėjai ir dainininkai. Pažymėtina, kad pirmą kartą Toronte pasirodys vokiečių 40 balsų vyrų choras. Bs.

ANGLŲ KALBOS KURSAI IMIGRANTAM.

Evangelikų Liuteronių bažnyčios imigracinės tarnybos centras Toronte atidarė anglų kalbos kursus. Jie eina įvairiomis grupėmis antradieniais ir trečiadieniais 8 val. vak. First Lutheran Church patalpose, 116 Bond Street. Juose moko vietiniai anglų kalbos specialistai. Juosna iki šiol įsirašė jau 250 dalyvių. Bet dar galima juosna įstoti nurodytu laiku. Juose nedaroma tautinio ir tikybinio skirtumo. Mokėti reikia tik vieną dolerį registracijos mokesčio.

DIDELĖS LIETUVIŲ DIENOS TORONTE.

AV klebonas kun. dr. J. Kubilius, sugrįžęs iš Toronto, suteikė žinių apie Lietuvių katalikų kongresą, kuris vyko Toronte ir Hamiltone. Liepos 3 d. Toronte, kaip buvo numatyta ir skelbta, įvyko religinio susikaupimo valanda, kurioje kardinolas J. E. Gouin pasakė pamokslą, o po jo ir vyskupas J. E. Brizgys. Po to įvykusiame susirinkime išrinktas Kanados Lietuvių Katalikų Veikimo Centras. Kongreso pratęsimas liepos 4 d. vyko Hamiltone.

Iš kitos pusės, Toronte lankosi VLIKo pirmininkas prel. M. Krupavičius, kuris Toronte liepos 4 d. turėjo susirinkimą su KLB Kr. Valdyba, o liepos 5 d. darė visuomenei pranešimą.

ŠV. ANDRIAUS LIUTERONIŲ BAŽNYČIOJ,

Carlton ir Jarvis gt. kampe, liepos 11 d., 9,30 val. ryto, lietuvių pamaldos.

Kun. dr. M. Kavolis.

TORONTO SKAUTŲ-ČIŲ IŠKYLA Į NIAGARA FALLS

Liepos 18 d. ruošiama Toronto skautų-čių ekskursija mašinomis į Niagarą, kur galėsime pasigrožėti gražiais gamtos vaizdais, pamatyti krioklius bei aplankyti netolimais esančias mūsų jaun. sesių ir brolių stovyklas. Išvykstame nuo Lietuvių Namų 8,30 val. ryto. Kelionei pasiimtina gera nuotaika ir sumuštiniai. Niagariečiai pavaišins kavute.

Toronto Tuntininkas.

L. EICIKLOPEDIJOS PRENUMERATORIAMS

pranešama, kad leidėjas, siuntinėdamas priminimus apie 3 tomo apsimokėjimą, padarė klaidą: LE kaina Kanadoje tiek ka ta pati — 7.98.

Ta proga pranešama, kad L. Enciklopediją dar galima užsisakėti „N. Liet." redakcijoje: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Užsisaką, tuo jau gauna I ir II tomus, o III t. bus liepos pabaigoje.

— Šiais metais didelė dalis Winnipego darbininkų negauna darbo. Blogiems orams esant statybos dar neprasidėjo. Iš geležinkelių bei kitų vietovių daug darbininkų atleista ir nenumatoma, kad greit pašauktų.

Raštinė: OLiver 4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 Bloor W. Toronto 4.
į rytus nuo Dufferin St.

Dr. K Žymantienė
Gydytoja-chirurgė.
Kampas Bloor ir Brock Av.
(Įėjimas iš 613 Brock Av.)
Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančias kasdien nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p.p., šeštad. nuo 11—3 v. p.p., kitu laiku pagal susitarimą.
Telefonas OL 6851

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
345 BLOOR St. West
(kampas Bloor - Huron)
TORONTO
Telefonas WA 3-2003.
Priėmimo valandos: nuo 9—12 ir nuo 2—9 val. vak. (pagal susitarimą).

Dr. A. VALADKA
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1081 Bloor St. W.-Toronto
priima ligonius ir gimdyves
nuo 2—4 pp. ir 6,30—8 vv., ketvirtadieniais ir šeštadieniais 2—5 pp. **X-ray (Rentgeno) kabinetas.**
Tel. ME 2933

Jonas J. Juškaitis, LL. B.
TORONTO UNIVERSITETO DIPLOMUOTAS TEISININKAS.
(Išvykęs keliom savaitėm atostogų.
Naujas įstaigos adresas bus paskelbtas vėliau).

A. GARBENIS
REKOMENDUOJA

Rusholme-Bloor, $6.000 įmokėti, 1 atviras morgičius balansui, 8 did. kamb., pusiau atskiras, plytų n., did. mūrinis garažas, vand. šild., įėjimas už 3-jų savaičių. Kaina 17.900 dol. arba pasiūlymas.

Rusholme Park-College, 3.500 dol. įmokėti. 8 nepereinami kmb., plytų n., alyva š., labai g. viet., pilna k. 14.500

Fern-Roncesvalles, 6.000 dol. įm., 10 kmb., graž. plytų n., vand.-alyva šild., labai ger. vietoje, ger. paj., nėra garažo. Viso kaina 17.500 dol.

AL GARBENS
REAL ESTATE
1611 BLOOR STREET W., TORONTO, ONTARIO.
Telefonai: LO. 2738, vakarais HU 9-1543
Visais turto pardavimo bei pirkimo reikalais prašome kreiptis virš nurodytu adresu.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI